

Raport stanowi trzecią z kolei, dokonaną przez PwC ocenę szans i wyzwań rozwojowych stojących przed polskimi metropoliami. Poprzednie dwa raporty zostały przez nas przedstawione w latach 2007 i 2011, wzbudzając powszechne zainteresowanie i stanowiąc zachętę dla pogłębionej dyskusji na temat strategii rozwojowej.

Kraków

W poszukiwaniu połączenia tradycji z nowoczesnością

Raport o polskich metropoliach 2015

Spis treści

Metodyka 2

*Wyniki badania 2015:
Kraków na tle pozostałych polskich metropolii* 4

Kraków

Najważniejsze wnioski i rekomendacje 11

1. Ludzie 13

2. Jakość Życia 17

3. Wizerunek 20

4. Instytucje 23

5. Infrastruktura 26

6. Finanse 29

7. Inwestycje 32

Wprowadzenie

Można zaryzykować twierdzenie, że miniona dekada stanowiła okres najbardziej burzliwego rozwoju polskich miast w całej ich nowoczesnej historii.

Przemianom gospodarczym i społecznym towarzyszyły radykalne zmiany w zakresie jakości życia, infrastruktury, funkcjonowania instytucji publicznych, aktywności miast jako centrów życia kulturalnego. Polskie metropolie znalazły się w awangardzie zachodzących w kraju przemian, korzystając z sukcesów transformacji gospodarczej i szans tworzonych przez procesy integracji europejskiej.

Obecny Raport stanowi trzecią z kolei, dokonaną przez PwC ocenę szans i wyzwań rozwojowych stojących przed polskimi metropoliami. Poprzednie dwa raporty zostały przedstawione w latach 2007 i 2011, wzbudzając powszechne zainteresowanie i stanowiąc zachętę dla pogłębionej dyskusji na temat strategii rozwojowej. Europa potrzebuje silnych miast i regionów, w których dobrze się żyje – to stwierdzenie, stanowiące myśl przewodnią „Karty Lipskiej” przyjętej przez Unię Europejską w roku 2007, może stanowić motto dla wszystkich tych opracowań.

Staraliśmy się w nich oszacować wielkość kapitału rozwojowego, jakim dysponują polskie miasta. Zgodnie z metodyką opracowaną przez PwC, kapitał ten rozbiliśmy na siedem składowych (nazywanych „siedmioma kapitałami” i odnoszących się do poszczególnych obszarów rozwoju), których poziom szacowaliśmy osobno, na podstawie szeregu wyselekcjonowanych wskaźników. Choć dobór wskaźników ulega pewnym zmianom, wraz ze zmieniającą się rzeczywistością, udało nam się zachować rozsądny stopień porównywalności pomiaru kapitałów między poszczególnymi opracowaniami. Rozszerza się również lista objętych badaniem miast: z 7 w roku 2007, poprzez 11 w roku 2011, do 12 w obecnym Raporcie, analizującym sytuację wszystkich miast należących do Unii Metropolii Polskich.

Zachęcamy do lektury, refleksji i wspólnej dyskusji.

Dionizy Smoleń

Lider Zespołu ds. Sektora
Publicznego PwC

Witold M. Orłowski

Główny Doradca Ekonomiczny PwC

W analizie potencjału rozwojowego polskich miast posługujemy się pojęciem 7 kapitałów, z których każdy jest ważny dla rozwoju metropolii. Miasto o wysokim potencjale rozwojowym, to miasto posiadające dobrze i równomiernie rozwinięte wszystkie 7 kapitałów.

Metodyka

Siedem kapitałów rozwojowych

Celem raportu jest określenie kapitałów rozwojowych, którymi dysponują obecnie polskie metropolie. Tylko właściwa analiza i ocena najważniejszych mocnych i słabych stron miasta, wsparta klarowną strategią i właściwymi priorytetami wykorzystania dostępnych środków rozwojowych, pozwoli na prawdziwy sukces w przeobrażaniu polskich miast w kwitnące europejskie metropolie.

Pomiar potencjału rozwojowego polskich miast odbywa się na podstawie metodyki opracowanej przez PwC i stosowanej do oceny sytuacji metropolii. Bazuje ona na przekonaniu, że dla harmonijnego rozwoju niezbędne jest jednoczesne posiadanie szeregu różnorodnych zasobów, umownie nazwanych kapitałami miasta.

We współczesnej ekonomii słowo „kapitał” rozumie się bardzo szeroko – dotyczy nie tylko pieniędzy, budynków i maszyn, ale i kwalifikacji ludzi (kapitał ludzki), umiejętności współdziałania (kapitał społeczny), wiedzy i doświadczenia. Najogólniej mówiąc, przez kapitał rozumiemy wszelkie zasoby niezbędne do rozwoju: finansowe, rzeczowe, ludzkie, a nawet takie, które istnieją w sferze odczuć (np. kapitał wizerunku). Wspólną cechą kapitałów jest to, że aby je rozwinąć trzeba umiejętnie przez lata inwestować.

W analizie potencjału rozwojowego polskich miast posługujemy się pojęciem 7 kapitałów, z których każdy jest ważny dla rozwoju metropolii. Miasto o wysokim potencjale rozwojowym, to miasto posiadające dobrze i równomiernie

rozwinięte wszystkie 7 kapitałów. Jeśli któregoś z kapitałów brakuje, stanowi to wyzwanie dla metropolii – i wskazuje pożądany kierunek strategicznych działań.

Wszystkie wskaźniki, łączne i cząstkowe, zostały zdefiniowane i wyliczone w taki sposób, że wartość wyższa oznacza większą wartość kapitału, a średnia dla 12 badanych miast wynosi 100.

Raport bazuje na pomiarze porównywalnych danych, dostępnych w maju 2015. Generalnie dane pochodzą z lat 2013-14, a autorzy raportu dołożyli starań w celu uwzględnienia najświeższych możliwych danych, dostępnych dla wszystkich 12 porównywanych miast.

Jak czytać wykres radarowy?

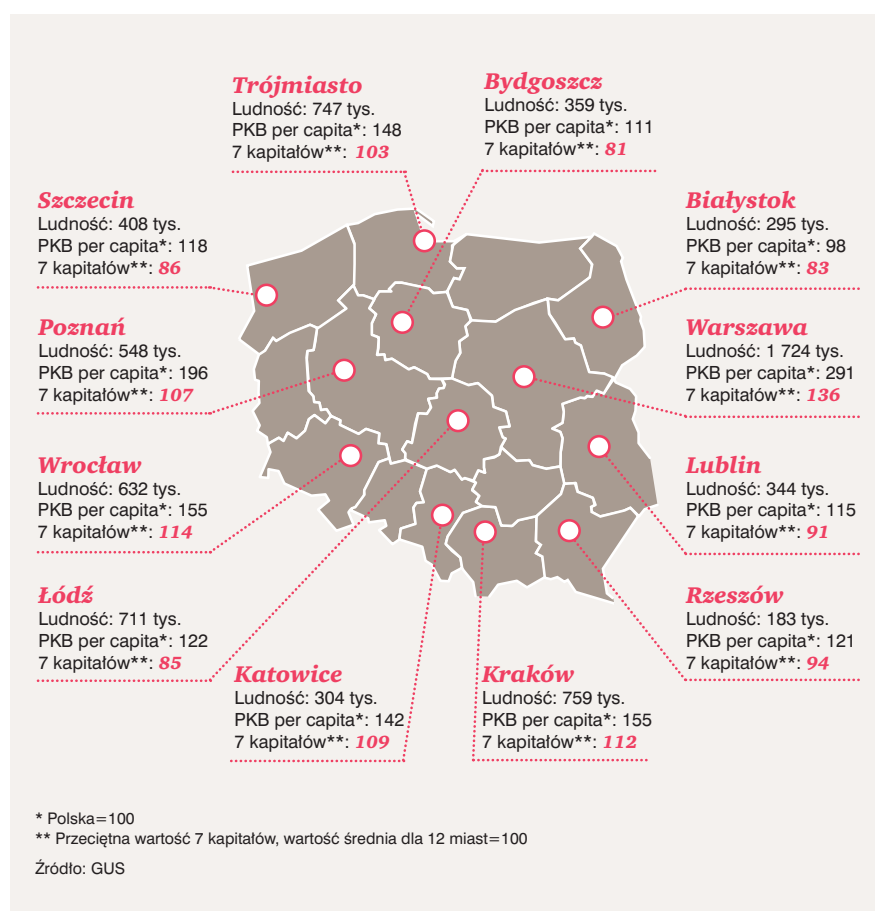
Przy prezentacji 7 kapitałów posługujemy się wykresami radarowymi, pozwalającymi mierzyć sytuację miasta w kilku obszarach lub podobszarach wchodzących jednocześnie w skład kapitału: im więcej obszarów, tym więcej osi, na których odkładamy wartości wskaźników charakteryzujących sytuację miasta. Połączone punkty na osiach tworzą figurę – trójkąt, czworokąt lub pięciokąt (ile osi, tyle wierzchołków ma figura).

Na wykresach pokazano kształtowanie się kapitału analizowanego miasta (obszar zaznaczony na czerwono) oraz kształtowanie się kapitałów wszystkich 12 wielkich miast Polski (obszar zaznaczony na szaro – minimalne i maksymalne wskaźniki danego rodzaju kapitału).

Analizując wykres powinniśmy zwrócić uwagę na:

- **Wielkość zakreślonego obszaru** – im obszar większy, tym wyższy poziom kapitału.
- **Kształt figury** – im bardziej proporcjonalny, tym bardziej zrównoważony rozwój poszczególnych mierzonych kapitałów. „Wyciągnięcie” figury w którąkolwiek ze stron sugeruje, że w danej dziedzinie kapitał jest bardziej rozwinięty od średniej, „cofnięcie” któregoś z wierzchołków – że jego rozwój jest tu niedostateczny.

Podstawowe dane o polskich metropoliach

Dane dotyczące ludności z końca 2013, PKB na głowę mieszkańca z 2012 roku (najświeższe dostępne dane GUS i szacunki PwC) oraz przeciętna wartość 7 kapitałów w roku 2014.

Miniona dekada była okresem dużego sukcesu rozwojowego polskich metropolii. Było to wynikiem pomyślnego rozwoju gospodarczego Polski, odnotowującej (obok Słowacji) najwyższe tempo wzrostu PKB w Unii Europejskiej.

Wyniki badania 2015: Kraków na tle pozostałych polskich metropolii

Polskie metropolie i obszary metropolitalne stanowią najważniejszą, z gospodarczego punktu widzenia, część kraju.

W 12 miastach objętych badaniem mieszka 7,5 miliona osób, czyli 19% całej ludności kraju, wytwarzając 34% całkowitego PKB. Jednak w 12 obszarach metropolitalnych powstałych wokół tych miast, mieszka 15,7 miliona osób, czyli 41% całej ludności, wytwarzając aż 54% całkowitego PKB Polski. Metropolie są nie tylko centrum życia gospodarczego, ale również – a może przede wszystkim – centrami kulturowymi, ośrodkami największej aktywności naukowej, artystycznej, edukacyjnej.

Sukces metropolii jest kluczową determinantą sukcesu całego regionu.

Miniona dekada była okresem sukcesu rozwojowego polskich metropolii. Było to wynikiem pomyślnego rozwoju gospodarczego Polski, odnotowującej (obok Słowacji) najwyższe tempo wzrostu PKB w Unii Europejskiej. Przy realnym wzroście PKB w kraju o 35% w latach 2005-14, przeciętny wzrost w 12 metropoliach wyniósł 34%.

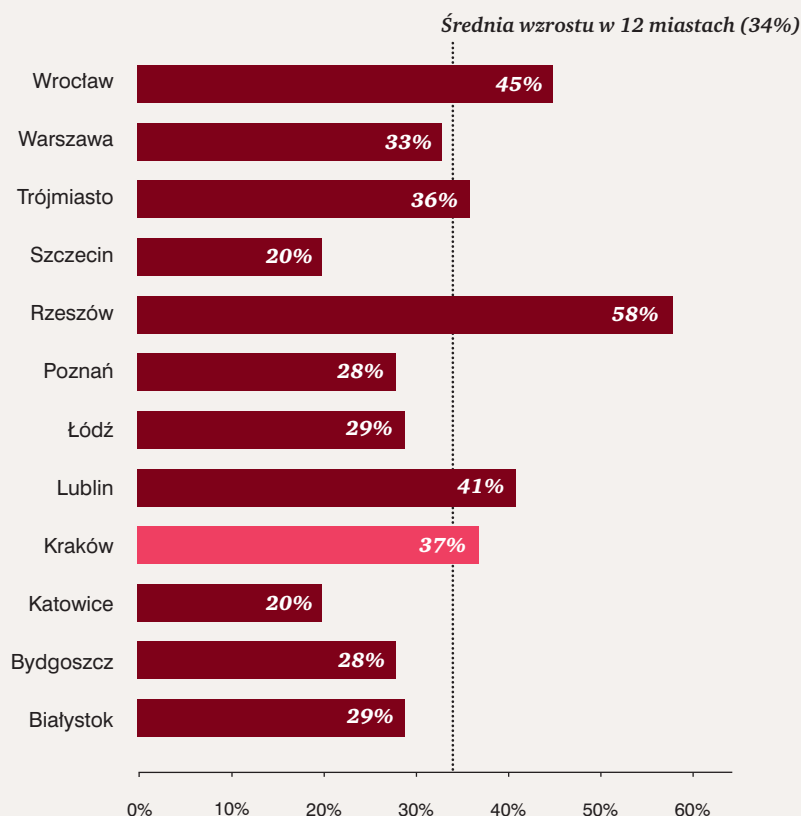
7,5 mln

osób czyli

19%

całej ludności kraju, mieszka w 12 miastach objętych badaniem

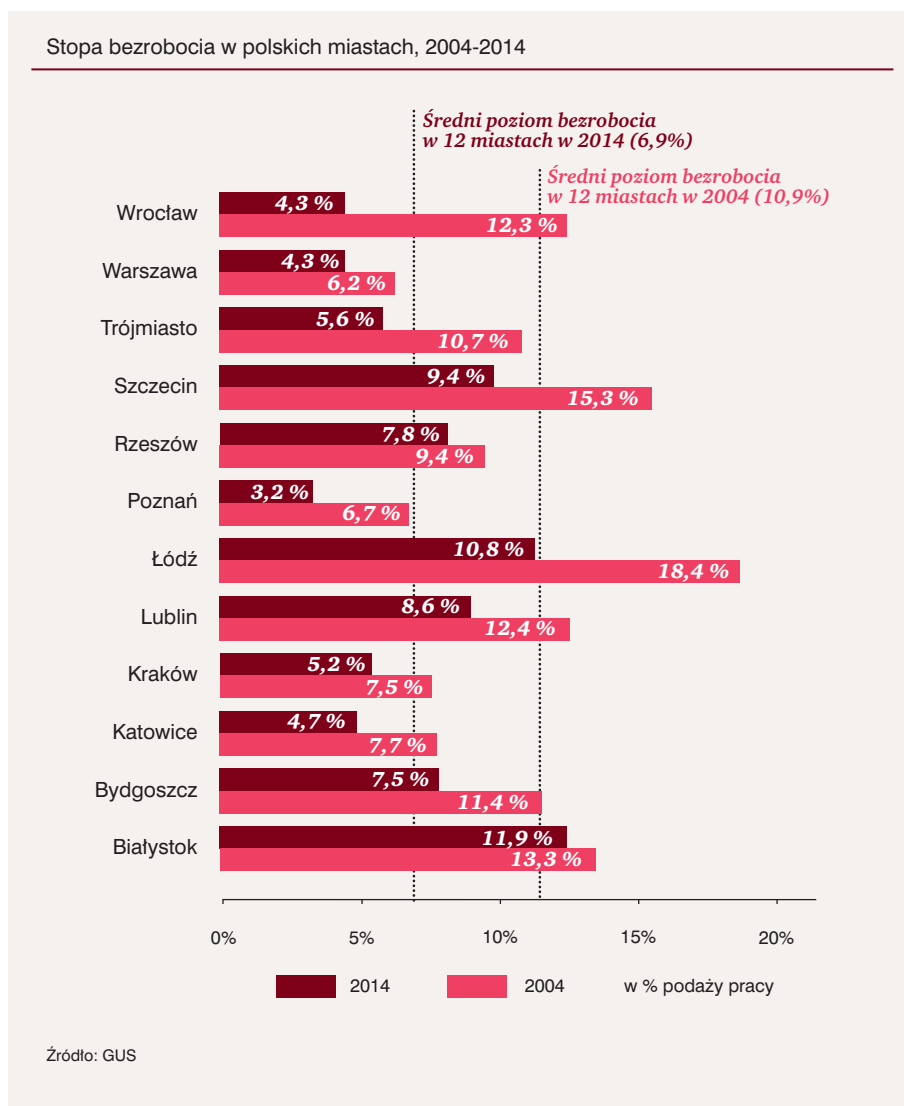
Realny wzrost PKB polskich miast, 2004-2012

Źródło: szacunki PwC na podstawie danych GUS

Najwyższe tempo wzrostu odnotował Rzeszów (o 58%), Wrocław (45%), Lublin (41%) i Kraków (37%). Dobre wyniki uzyskane przez dwa miasta Polski wschodniej sugerują, że są one w stanie korzystać ze środków rozwojowych zarezerwowanych dla tej części kraju. Poniżej średniej kształtują się wyniki Szczecina i Katowic (wzrost o 20%). O ile w przypadku Katowic może to być stale efekt szczególnie trudnych procesów restrukturyzacyjnych na Śląsku, o tyle wynik Szczecina może oznaczać bowiem kłopoty rozwojowe samego miasta, nie wykorzystującego wciąż atutów tworzonych przez położenie geograficzne.

Sukcesy w zakresie wzrostu gospodarczego, a także obserwowane trendy demograficzne (w tym zjawiska emigracji) spowodowały w ciągu minionej dekady radykalną poprawę na rynku pracy we wszystkich badanych miastach. Przeciętna stopa bezrobocia rejestrowanego we wszystkich 12 miastach spadła z 11% w roku 2004 poniżej 7% w roku 2014. Progres była największy w kwitującym gospodarzo Wrocławiu oraz w kończącej trudny proces transformacji i zwiększającej dywersyfikację gospodarki Łodzi (w obu przypadkach spadek stopy bezrobocia o 8 punktów procentowych).

W końcu roku 2014 bezrobocie rejestrowane utrzymywało się na wysokim poziomie (ponad 6%) w 3 metropoliach Polski wschodniej, Łodzi, Szczecinie i Bydgoszczy. Mimo dynamicznego spadku w ciągu ostatnich 10 lat, jest to nadal oznaką poważnych wyzwań rozwojowych w tych miastach. W przypadku pozostałych 6 metropolii odnotowane rejestrowane bezrobocie poniżej 6% oznaczało, że w praktyce rynek pracy był zbilansowany, a niekiedy być może występowało zjawisko nadwyżkowego popytu na pracę.

Przeciętna stopa bezrobocia rejestrowanego we wszystkich 12 miastach w 2004 roku wynosiła

11%

w roku 2014 spadła poniżej

7%

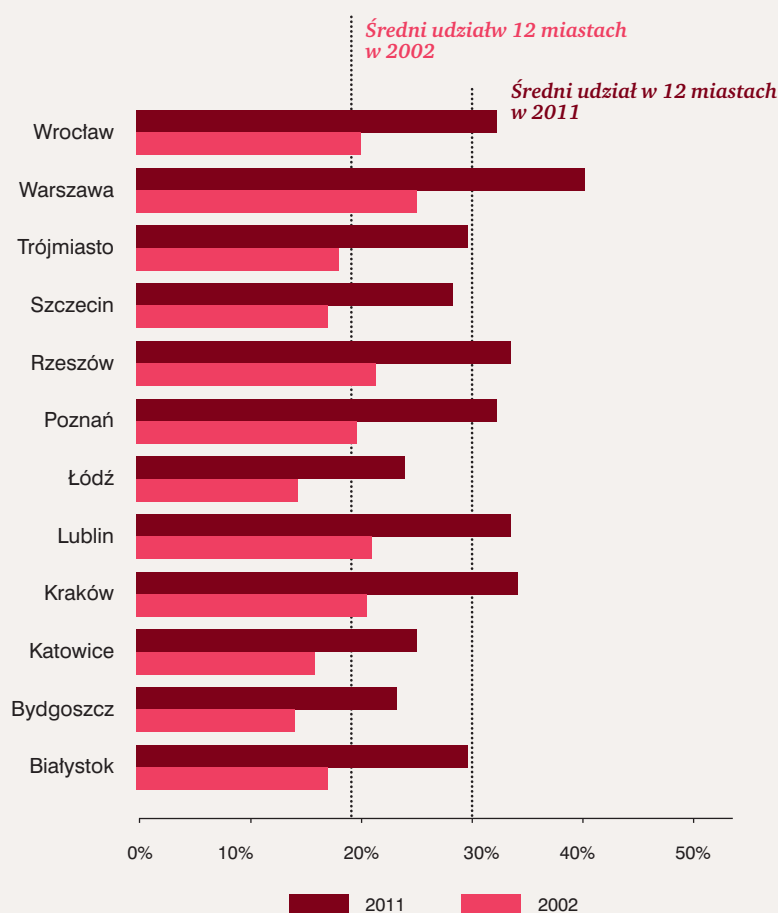
Głównym czynnikiem długookresowych zmian była niewątpliwie poprawa najcenniejszego z kapitałów rozwojowych polskich miast – kapitału ludzkiego i społecznego. W ciągu dekady 2002-11 (wyznaczonej przez kolejne spisy powszechne ludności przeprowadzone przez GUS), przeciętny odsetek osób z wyższym wykształceniem wśród ludności powyżej 17 lat wzrósł we wszystkich 12 miastach z 19% do 30%, przy czym największy wzrost tego wskaźnika odnotowała Warszawa i Kraków (po 14%), a listę zamykają Łódź, Katowice i Bydgoszcz (po 9%).

W roku 2011 najwyższym odsetkiem osób z wyższym wykształceniem szczyła się Warszawa (40%), a za nią Kraków, Wrocław, Poznań, Lublin i Rzeszów (33-34%). Najmniej korzystnie – spośród badanych miast – sytuacja przedstawiała się pod tym względem w Łodzi, Bydgoszczy i Katowicach (23-25%), choć biorąc pod uwagę początek badań miasta te odnotowały znaczącą poprawę.

40%

wynosił odsetek osób z wyższym wykształceniem w Warszawie w 2011 roku

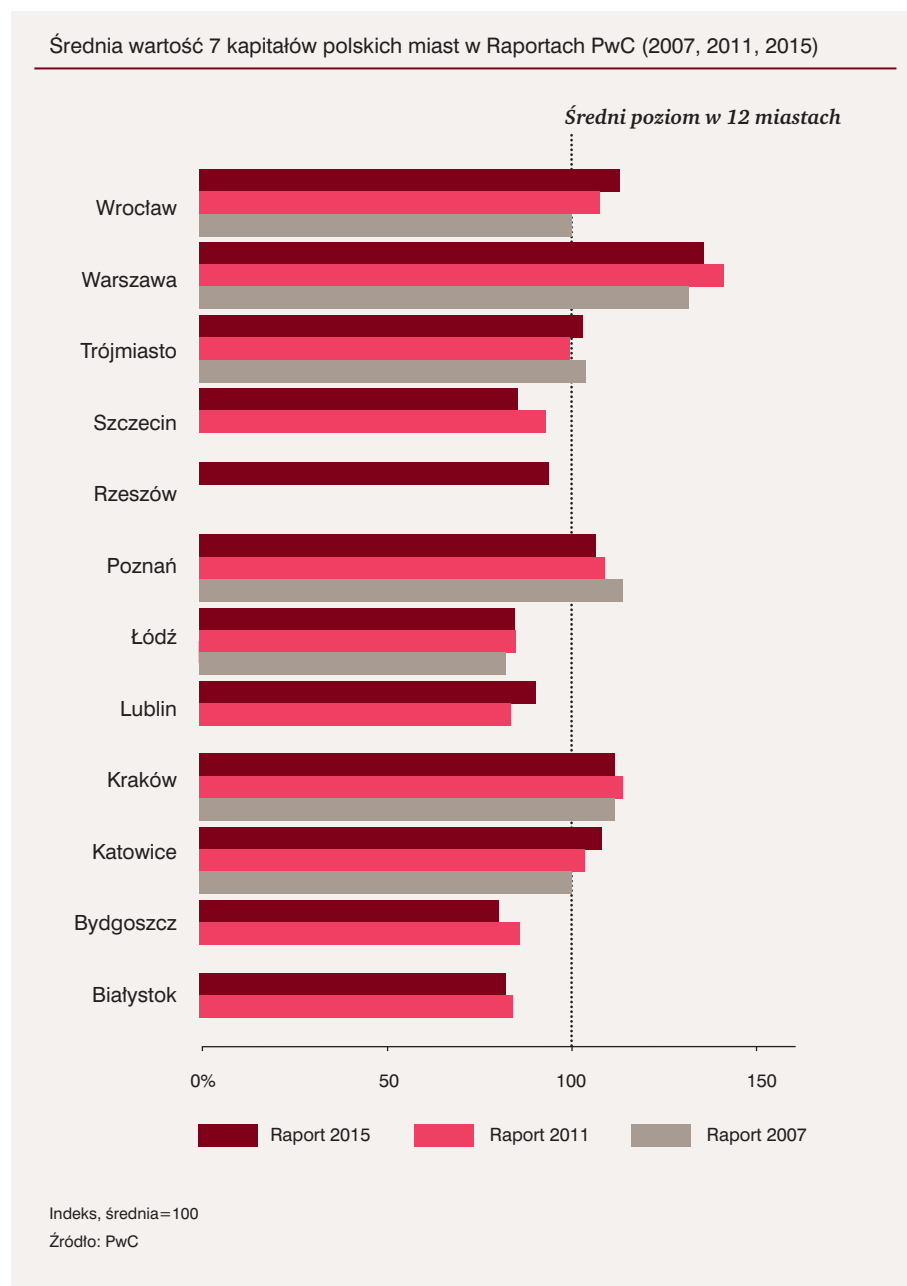
Udział osób z wyższym wykształceniem w polskich miastach, 2002-2011

Najwyższym przeciętnym poziomem 7 kapitałów dysponuje dziś Warszawa (135% średniego poziomu), Wrocław i Kraków (112-114%), Katowice i Poznań (107-109%) oraz Trójmiasto (103%).

Kapitał ludzki i społeczny jest tylko jednym z 7 kapitałów, które mierzymy w 12 polskich metropoliach. Choć rozwój każdego z nich należy analizować odrębnie, wskaźnik średniego poziomu rozwoju 7 kapitałów, oraz jego zmiany w czasie, mogą dać pewne pojęcie o dynamice zachodzących przemian.

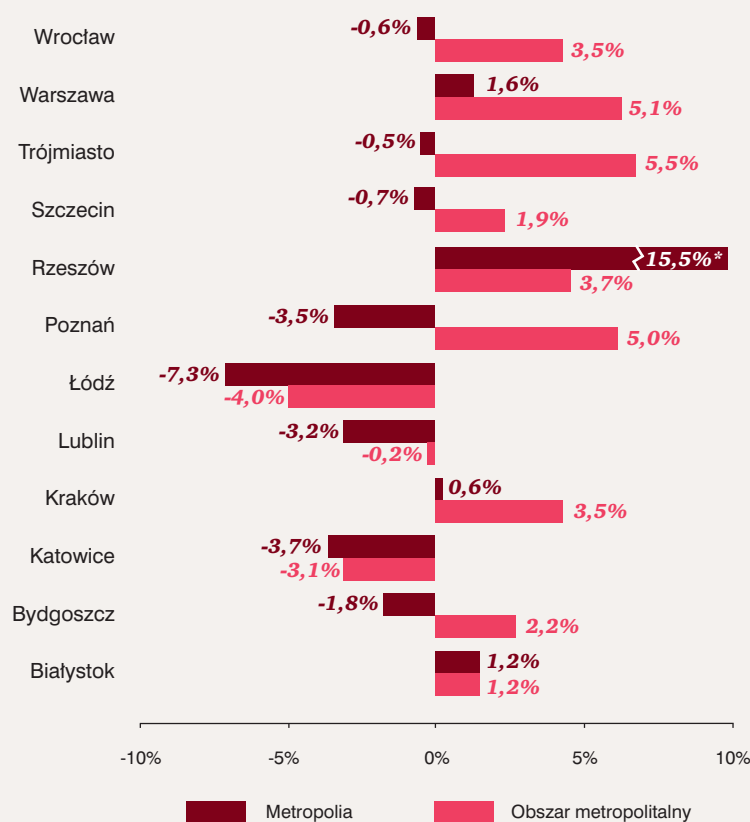
Nie ma wątpliwości, że w odniesieniu do wszystkich badanych miast mieliśmy do czynienia ze wzrostem 7 kapitałów. Jednak nie był on we wszystkich metropoliach równie dynamiczny. W ciągu minionej dekady kapitały rosły zdecydowanie szybciej niż przeciętnie w przypadku Wrocławia i Katowic (w krótszym okresie 4 lat, dla którego mamy porównywalne dane, również w Lublinie). W Warszawie, Krakowie, Łodzi i Trójmieście wzrost kapitału był bliski średniemu (w krótszym okresie również w Białymstoku). Wzrost kapitałów nieco wolniejszy od przeciętnego odnotował Poznań (w krótszym okresie również Szczecin i Bydgoszcz). Najwyższym przeciętnym poziomem 7 kapitałów dysponuje dziś Warszawa (135% średniego poziomu), Wrocław i Kraków (112-114%), Katowice i Poznań (107-109%) oraz Trójmiasto (103%). Poniżej średniej lokuje się przeciętny poziom 7 kapitałów w Rzeszowie i Lublinie (91-94%), Łodzi i Szczecinie (85-86%), a także w Białymstoku i Bydgoszczy (81-83%).

W ostatecznym rozrachunku, jednym z najważniejszych wskaźników określających relatywne powodzenie polskich metropolii w ciągu minionej dekady są zmiany ludności zaobserwowane na całym obszarze metropolitalnym, będące wynikiem zarówno zmian demograficznych, jak zjawisk migracyjnych. Wzrost ludności obszaru metropolitalnego oznacza generalnie duży sukces rozwojowy, spadek – niepożądaną kumulację nierozwiązanych wciąż problemów. Charakterystycznym zjawiskiem było przy tym w większości przypadków zmniejszenie ludności samego miasta, któremu towarzyszył wzrost ludności na obszarach otaczających. Wyjątkami od tej reguły były tylko Warszawa i Kraków, gdzie wzrosła zarówno ludność miasta, jak obszarów otaczających. Wzrost populacji Rzeszowa i Białegostoku wynikał głównie z rozszerzenia granic obu miast.

Największy wzrost liczby ludności nastąpił na obszarach metropolitalnych Trójmiasta, Warszawy i Poznania (wzrost o 5%), a także Wrocławia, Krakowa i Rzeszowa (wzrost o 3,5%). Wolniejszy wzrost wystąpił na obszarach metropolitalnych Bydgoszczy, Szczecina i Białegostoku (wzrost o 1-2%). Ludność obszaru metropolitalnego Lublina nie uległa zmianie, natomiast znaczący spadek nastąpił w obszarach metropolitalnych Katowic i Łodzi (spadek o 3-4%).

Zmiany liczby ludności w polskich obszarach metropolitalnych, 2004-2013

* Wzrost wynikał głównie z rozszerzenia obszaru miasta

Źródło: GUS

5%

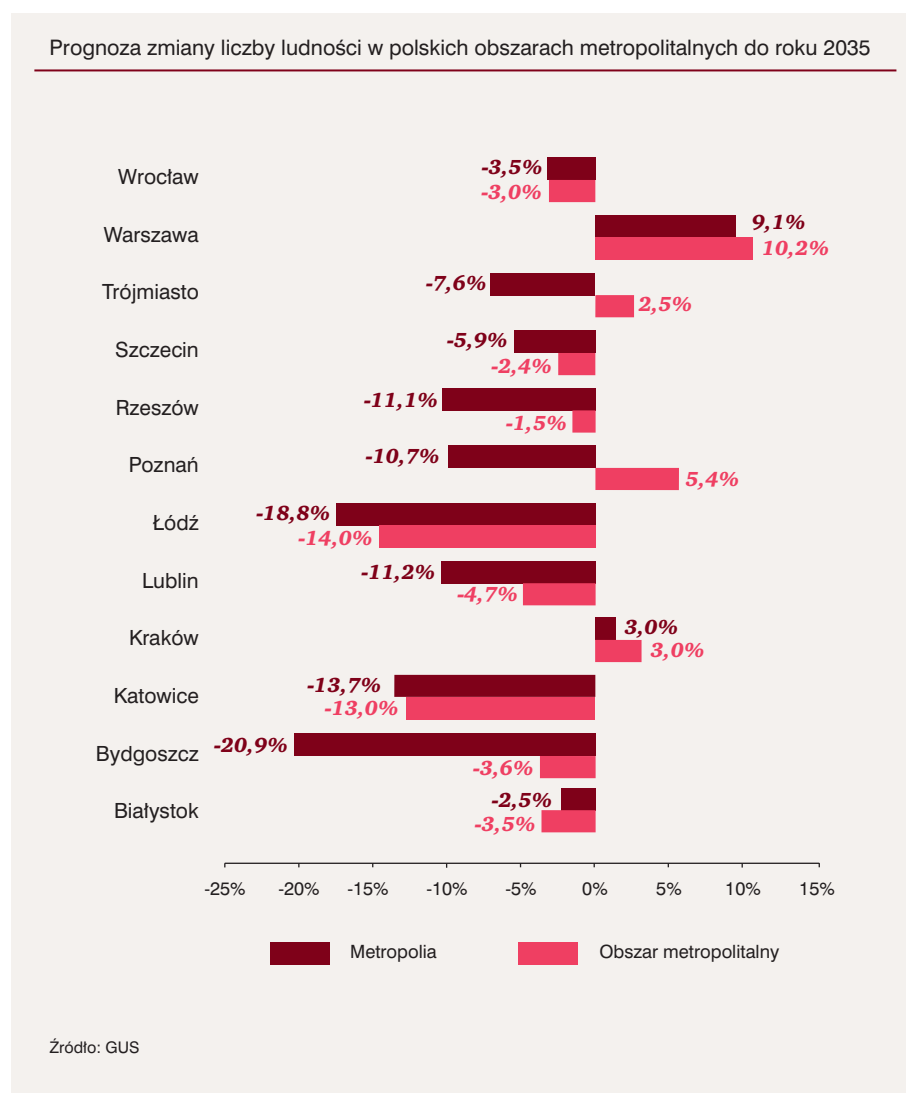
to największy wzrost liczby ludności, który wystąpił na obszarach metropolitalnych Trójmiasta, Warszawy i Poznania

Zgodnie z prognozą GUS, do roku 2035 wzrost ludności nastąpi jedynie w Warszawie (wzrost o 9%) oraz nieznacznie zwiększającą populację Krakowie.

Daleko większe znaczenie ma jednak prognoza ludności GUS na najbliższe 20 lat, wynikająca z analizy obecnej struktury demograficznej i obserwowanych trendów w zakresie migracji. Zgodnie z tą prognozą, do roku 2035 wzrost ludności nastąpi jedynie w Warszawie (wzrost o 9%) oraz nieznacznie zwiększającą populację Krakowie. W pozostałych polskich metropoliach populacja zmniejszy się, a największy spadek oczekiwany jest w Bydgoszczy i Łodzi (spadek po ok. 20%). Spadek liczby ludności metropolii skompensowany będzie w pełni wzrostem liczby ludności obszarów otaczających jedynie w przypadku Poznania i Trójmiasta.

W efekcie tego, do roku 2035 zwiększeniu ulegnie ludność obszarów metropolitalnych Warszawy, Krakowa, Poznania i Trójmiasta, a spadnie ludność pozostałych obszarów metropolitalnych (najsilniej łódzkiego i katowickiego). Udział ludności w wieku poprodukcyjnym, według dzisiejszej definicji tego wieku, zwiększy się w polskich metropoliach z 22% do 27%. Najlepiej sytuacja będzie się pod tym względem kształtować w Warszawie i Krakowie (25%), najmniej korzystnie w Łodzi (31%).

Należy jednak dodać, że obecna prognoza GUS w nieznacznym stopniu uwzględnia możliwe kształtowanie się trendów migracyjnych, a zwłaszcza imigracji do Polski. W przypadku prawdopodobnego wyraźnego wzrostu liczby imigrantów, trendy w zakresie zmian populacji i struktury demograficznej polskich metropolii i obszarów metropolitalnych mogą ulec poprawie, zwłaszcza w przypadku metropolii które odniosą wyraźny sukces w zakresie rozwoju gospodarki i poprawy jakości życia.

Wyzwania na przyszłość: strategia i współpraca

Trudno porównać polskie metropolie dnia dzisiejszego nie tylko z ich obrazem sprzed ćwierć wieku, kiedy zaczynała się polska transformacja, ale nawet sprzed dekady, kiedy Polska zaczynała dopiero odczuwać pierwsze efekty członkostwa w Unii Europejskiej.

Zmiany są ogromne i wielowymiarowe, dotykające każdej dziedziny życia miast i ich mieszkańców. Mimo to, droga do pokonania w celu zapewnienia poziomu i jakości życia na poziomie takim, jak w dobrze rozwiniętych metropoliach zachodniej Europy, pozostaje ciągle jeszcze daleka. Wysiłek, jaki muszą podjąć w tym celu w najbliższych latach polskie metropolie, jest więc nadal znaczący.

Rozwój gospodarczy, integracja europejska i przemiany zachodzące w kraju i społeczeństwie dały polskim miastom szansę na wyraźne przyspieszenie procesu akumulacji kapitału rozwojowego we wszystkich siedmiu obszarach, które uznajemy za kluczowe dla ich przyszłości.

Należy jednak pamiętać, że kapitał rozwojowy akumuluje się latami, a na efekty wzrostu zasobów kapitału w postaci zwiększenia dochodów, aktywności gospodarczej i jakości życia mieszkańców trzeba często długo czekać. Kluczowe znaczenie ma więc przyjęcie odpowiedniej, strategicznej i długookresowej perspektywy w planowaniu rozwoju miasta, bazującej na kluczowych zasobach i eliminującej główne niedostatki w zakresie 7 kapitałów. Wybór strategii, a następnie jej skuteczna realizacja wymaga umiejętnego współdziałania wszystkich instytucji zainteresowanych sukcesem rozwojowym: władz, biznesu i społeczeństwa obywatelskiego. Prawdziwy sukces osiągną tylko te metropolie, których mieszkańcy będą umieli zdobyć się na taką współpracę.

Kraków

Najważniejsze wnioski i rekomendacje

W poszukiwaniu połączenia tradycji z nowoczesnością

Mimo wysokiej pozycji w zakresie wielu kapitałów rozwojowych, ustępujących często jedynie Warszawie, trudno oprzeć się wrażeniu że Kraków mógłby rozwijać się jeszcze szybciej i jeszcze lepiej wykorzystywać swoje atuty, zwłaszcza dla budowy nowoczesnej, opartej na wiedzy gospodarki. Wyzwaniem jest przede wszystkim to, by w udany sposób połączyć tradycję z nowoczesnością, budując wysoko wydajną i innowacyjną gospodarkę na fundamencie tradycyjnej, ogromnej atrakcyjności kulturowej.

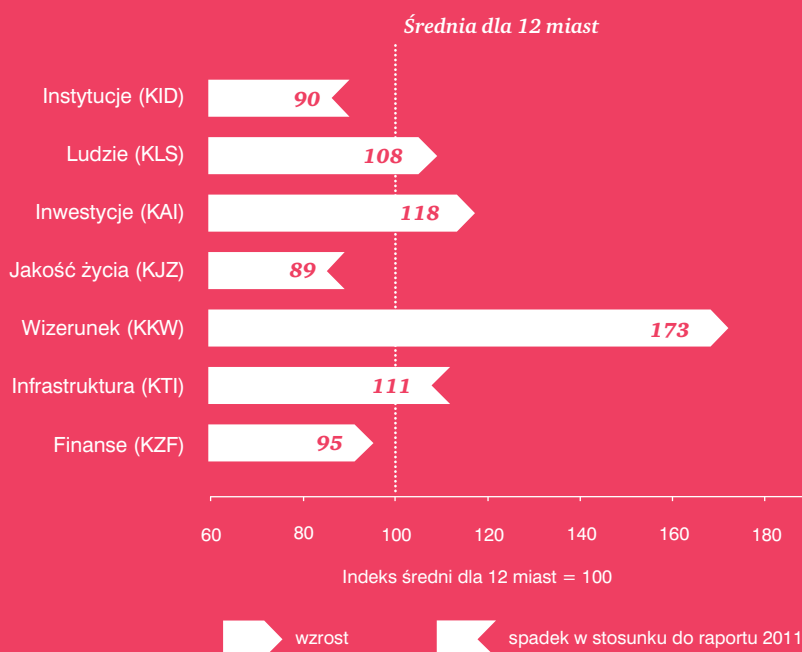
Kraków posiada dwa główne atuty. Pierwszym jest znakomity wizerunek – miejsca atrakcyjnego, o wysokiej jakości życia, dużym potencjale intelektualnym i kulturalnym. Przekłada się to – choć być może jeszcze w niedostatecznym stopniu – na atrakcyjny wizerunek inwestycyjny miasta.

Drugim atutem jest kapitał ludzki – siłą jest tu wykształcona ludność i jeden z najlepszych w Polsce ośrodków akademickich. Na pierwszy rzut oka, nieźle wygląda również sytuacja w zakresie infrastruktury. W rzeczywistości jednak, przed Krakowem stoją wciąż trudne do rozwiązania problemy. Wbrew wspomnianemu wyżej wizerunkowi, w rzeczywistości jakość życia w mieście jest stosunkowo niska – co ważne, w relacji do innych badanych miast w ostatnich 4 latach ocena tego kapitału spadła. Jest to głównie wynikiem problemów ze stanem środowiska i uciążliwością ruchu ulicznego. Obniżeniu uległa również pozycja Krakowa w zakresie działania instytucji miejskich.

Co zrobić, by wszystkie atuty przekładały się na znakomite wyniki w zakresie

rozwoju gospodarczego, czyniąc z Krakowa widoczne w skali Europy centrum wzrostu gospodarczego opartego na wiedzy? Przede wszystkim trzeba w bardziej zdecydowany sposób rozwiązać istniejące problemy, czego nie da się uczynić bez śmiałej i innowacyjnej strategii (np. dotyczącej zanieczyszczenia powietrza czy ruchu ulicznego).

I po drugie, miasto powinno wypracować bardziej klarowną wizję wspierania innowacyjnej i nowoczesnej, opartej na wiedzy gospodarki, wciągając w to bardziej biznes i ośrodki akademickie. Reasumując, miasto powinno zdobyć się na duży wysiłek po to, by potencjalne szanse zaczęły wreszcie się w pełni materializować i spełniać oczekiwania zarówno mieszkańców jak i działającego w Krakowie biznesu.

Najmocniejsze strony miasta:

- Znakomity wizerunek i atrakcyjność turystyczna miasta
- Wysoki potencjał kulturalny, społeczny i edukacyjny
- Wysoka jakość życia codziennego
- Coraz lepszy stan infrastruktury i połączeń ze światem

Główne problemy do rozwiązania:

- Zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej, zwłaszcza dla inwestorów zagranicznych
- Wymagający poprawy stan środowiska naturalnego
- Dalsza poprawa finansów miasta

Ludzie są najważniejszym i najcenniejszym zasobem, określającym szanse rozwojowe miasta.

Ludzie

Dlaczego mierzymy Kapitał Ludzki i Społeczny?

Ludzie są najważniejszym i najcenniejszym zasobem, określającym szanse rozwojowe miasta. We współczesnym świecie można kupić niemal wszystko: wynająć firmę reklamową, która dokona promocji miasta, znaleźć inwestorów, którzy wyłożą pieniądze na rozwój infrastruktury, zbudować sprawną administrację i system internetowej obsługi mieszkańców miasta. Ale nic nie zastąpi ludzi: ich kwalifikacji, zapału do pracy, aktywności w działalności gospodarczej i społecznej. Na dłuższą metę to właśnie ludzie – a szerzej mówiąc, Kapitał Ludzki i Społeczny, czyli zespół cech określających wartość posiadanych zasobów ludzkich – decydują o rozwoju ekonomicznym i o sukcesie miasta.

Wartość zasobów ludzkich zależy od wielu czynników. Na część z nich możemy wpływać w niewielkim stopniu (np. na strukturę demograficzną). Nie można również zmusić ludzi do działalności gospodarczej i społecznej – choć można starać się do niej zachęcać i ułatwiać wszelkie inicjatywy w tym zakresie. Ale w niektórych dziedzinach – np. edukacji albo rynku pracy – możliwości aktywnych działań ze strony władz miejskich są całkiem spore.

Definicja Kapitału Ludzkiego i Społecznego (KLS)

Kapitał Ludzki i Społeczny oznacza syntetyczną miarę wartości zasobów ludzkich, którymi dysponuje miasto. Za najważniejsze dla potrzeb pomyślnego rozwoju uznajemy pięć cech: demografię, wykształcenie, nastawienie mieszkańców do gospodarki rynkowej, funkcjonowanie na rynku pracy oraz aktywność społeczeństwa obywatelskiego.

KLS: sytuacja demograficzna

Sytuacja demograficzna miasta określona jest w pierwszej kolejności przez strukturę wieku oraz przez liczbę rodzących się dzieci. Zgodnie z przyjętą metodyką, podstawowe wskaźniki użyte do pomiaru KLS w zakresie demografii to: wskaźnik obciążenia demograficznego, udział osób starszych w ludności miasta oraz liczba urodzin dzieci na 1000 mieszkańców.

Pod względem demografii sytuacja Krakowa utrzymuje się na dobrym poziomie. Wskaźnik obciążenia demograficznego, odsetek osób w wieku poprodukcyjnym oraz wskaźnik urodzeń są w Krakowie lepsze niż średnia w badanej grupie 12 miast.

Przy średnim poziomie KLS w zakresie demografii dla 12 porównywanych miast równym 100, KLS w Krakowie w tym zakresie szacujemy na poziomie nieznacznie wyższym, wynoszącym 101,8.

Ludzie

KLS: wykształcenie

We współczesnej gospodarce o jakości zasobów ludzkich decydują w znacznej mierze kwalifikacje. Pomiar wymaga więc dokonania analizy przeciętnego poziomu wykształcenia mieszkańców: im lepsze wykształcenie, tym bardziej atrakcyjnym miejscem staje się miasto do inwestowania i prowadzenia działalności.

W naszej metodyki, podstawowe wskaźniki użyte do pomiaru KLS w zakresie wykształcenia to odsetek osób z wykształceniem wyższym i średnim, liczba studentów szkół wyższych przypadających na 1000 mieszkańców oraz wskaźnik czytelnictwa gazet (procent ludności regularnie czytających jeden z 3 głównych dzienników ogólnokrajowych).

KLS: stosunek do gospodarki rynkowej

Na perspektywy rozwoju wpływa też stosunek mieszkańców miasta do gospodarki rynkowej – tam, gdzie ludzie bardziej akceptują reguły rynku, łatwiej się też do niego dostosowują, są bardziej aktywni i odnoszą większe sukcesy gospodarcze.

Wskaźnikiem użytym do pomiaru KLS w tym zakresie jest zarejestrowany odsetek osób prowadzących działalność gospodarczą.

Sytuacja Krakowa w zakresie wykształcenia ludności jest bardzo dobra na tle porównywanych 12 miast. Odsetek ludności z wyższym wykształceniem jest wyższy od średniej, stolica Małopolski może się też poszczycić bardzo wysokim odsetkiem studentów wśród mieszkańców miasta (drugi, po znacznie mniejszym Rzeszowie, wynik w grupie badanych miast). Wskaźnik czytelnictwa prasy w Krakowie kształtuje się na poziomie nieco poniżej średniej dla 12 badanych miast.

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, KLS Krakowa w zakresie wykształcenia wynosi 111,5, co jest jednym z lepszych wyników odnotowanych w badaniu.

Mieszkańców Krakowa charakteryzuje pozytywny stosunek do gospodarki rynkowej. Wskazuje na to wysoki odsetek osób prowadzących działalność gospodarczą.

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, KLS Krakowa w zakresie postaw prorynkowych wyliczamy poziom 104,8.

Ludzie

KLS: rynek pracy

Sytuacja na rynku pracy, z punktu widzenia kapitału ludzkiego, to przede wszystkim dostępność pracowników o poszukiwanych przez pracodawców kwalifikacjach. W mieście o wysokim kapitale ludzkim powinniśmy obserwować niską stopę bezrobocia.

KLS w zakresie rynku pracy mierzymy analizując stopę bezrobocia – ogólną oraz wyliczoną jedynie dla młodzieży.

Sytuację na rynku pracy Krakowa można uznać za korzystną. Stopa bezrobocia kształtuje się na niskim poziomie, podobnie jak bezrobocie wśród młodzieży. Sprzyja temu strategia rozwijania w Krakowie Centrów Usług Wspólnych (SSC), a ich ilość pozwoliła miastu dołączyć do grona 10 Globalnych Miast Outsourcingu. Wysoka znajomość języka angielskiego wśród pracowników powoduje większą wymianę międzynarodową w mieście.

Ogólna ocena KLS w zakresie rynku pracy wygląda optymistycznie. Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, KLS w Krakowie wyliczamy na poziomie 115,4.

KLS: aktywność społeczeństwa obywatelskiego

Wysoka aktywność społeczeństwa obywatelskiego oznacza, że w mieście istnieje duży kapitał społeczny – ludzie są gotowi do działań we wspólnym interesie.

KLS w zakresie aktywności społeczeństwa obywatelskiego mierzymy poprzez ilość zgłoszonych projektów do budżetu partycypacyjnego w przeliczeniu na liczbę mieszkańców oraz średnią frekwencję wyborczą (wybory parlamentarne 2011, wybory prezydenckie 2010, europejskie i samorządowe 2014).

Aktywność społeczeństwa obywatelskiego w Krakowie można uznać za satysfakcjonującą. Krakowianie angażują się w życie społeczno-polityczne zarówno na szczeblu lokalnym – odsetek projektów do budżetu obywatelskiego w przeliczeniu na 1000 mieszkańców jest w Krakowie wyższy niż średnia dla 12 badanych miast) jak i ogólnopolskim – przeciętna frekwencja wyborcza w mieście wyniosła 51% (przy średniej 48% dla wszystkich ujętych w badaniu miastach).

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, KLS w Krakowie w tej dziedzinie wyliczamy na poziomie 107,5.

Ludzie – Podsumowanie

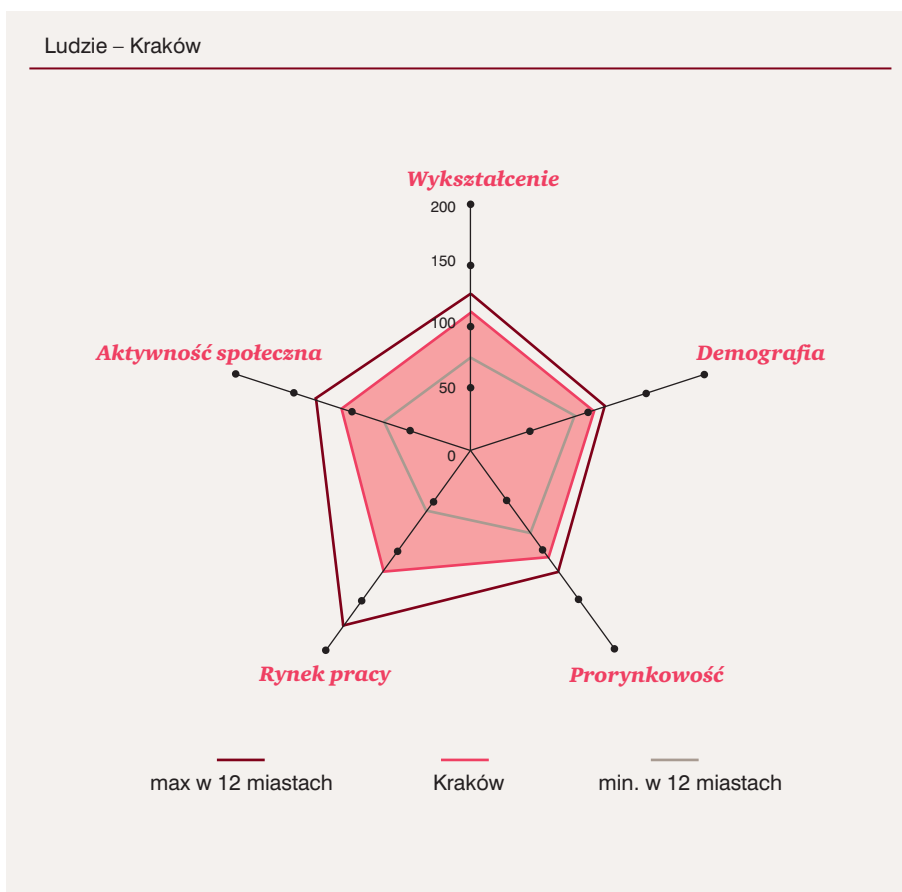
Kapitał Ludzki i Społeczny Krakowa: pomiar łączny

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, łączny Kapitał Ludzki i Społeczny Krakowa szacujemy na 108,2.

W porównaniu z innymi miastami KLS Krakowa należy uznać za wysoki. Miasto wyróżnia się szczególnie pod względem poziomu wykształcenia ludności (jeden z najlepszych wyników w kraju) i dobrej sytuacji demograficznej.

Do mocnych stron Krakowa należy także zaliczyć prorynkową postawę społeczeństwa, przejawiającą się wysokim odsetkiem osób prowadzących działalność gospodarczą oraz zaangażowaniem mieszkańców w życie społeczne.

Władze Krakowa powinny jednak nadal koncertować się na dalszym promowaniu postaw prorynkowych wiodących do wzrostu przedsiębiorczości i na walce z bezrobociem wśród ludzi młodych. Należy zwrócić uwagę na olbrzymi potencjał wykształcenia, który nie do końca przekłada się na możliwości na rynku pracy. Warto też nadal wspierać aktywność społeczną mieszkańców, nawet wówczas gdy prowadzi ona do utrudnienia realizacji niektórych planów miasta (np. starań o igrzyska olimpijskie).

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, łączny Kapitał Ludzki i Społeczny Krakowa szacujemy na

108,2

Kapitał Jakości Życia w znacznej mierze determinuje ocenę, w jakim stopniu miasto stanowi dobre miejsce do życia i pracy.

Jakość Życia

Dlaczego mierzymy Kapitał Jakości Życia?

Miasto, które chce odnieść długookresowy sukces gospodarczy, musi umieć stworzyć swoim mieszkańcom dobre warunki życia. Wysoka jakość życia w mieście powoduje, że ludzie chętnie decydują się tu właśnie mieszkać i pracować, poszukiwani specjaliści odrzucają oferty przeniesienia się do innych ośrodków krajowych lub zagranicznych, a inwestorzy chętniej podejmują decyzję o ulokowaniu to swojej działalności. Wysoka jakość życia oznacza również dumę i zadowolenie ze swojego miasta, podczas gdy niska jakość życia rodzi rozczarowanie i frustrację.

Na ocenę jakości życia w mieście składa się wiele czynników. Ważną rolę odgrywa stan środowiska naturalnego, istotna jest także dostępność wysokiej jakości usług medycznych i edukacyjnych, na które mogą liczyć mieszkańcy. Ogromne znaczenie ma poczucie bezpieczeństwa – w mieście, w którym go brakuje, nawet najwspanialsze centra rozrywkowe i najlepsze usługi nie są w stanie spowodować, by mieszkańcy i goście czuli się naprawdę dobrze.

Definicja Kapitału Jakości Życia (KJZ)

Kapitał Jakości Życia w znacznej mierze determinuje ocenę, w jakim stopniu miasto stanowi dobre miejsce do życia i pracy. Przy pomiarze KJZ bierzemy pod uwagę pięć aspektów jakości życia: stan środowiska naturalnego, poziom usług medycznych, poziom usług edukacyjnych, odczucie bezpieczeństwa oraz nowo dodany wskaźnik uciążliwości ruchu drogowego.

KJZ: stan środowiska naturalnego

Miasta o dobrym stanie środowiska naturalnego dają swoim mieszkańcom daleko większe poczucie komfortu i zadowolenia z życia niż miasta zatruwane. Trzeba jednak pamiętać, że w dziedzinie ekologii – jak w wielu innych – obiegowe sądy są często trudne do zwalczenia, a spektakularne porażki lub sukcesy (np. pojawienie się niewidzianych od lat gatunków ptaków lub ryb) robią często większe wrażenie od rzeczywistych pomiarów stopnia zanieczyszczenia środowiska.

Wybrane wskaźniki, których używamy do pomiaru KJZ w zakresie stanu środowiska naturalnego, to: pomiar zanieczyszczenia powietrza (indeks emisji różnego typu zanieczyszczeń gazowych i pyłowych) oraz procent oczyszczanych ścieków.

Stan środowiska naturalnego od lat stanowi poważny problem dla Krakowa. Stopień zanieczyszczenia powietrza, zwłaszcza w zakresie pomiarów pyłów i gazów, w tym CO₂, należy do najwyższych w grupie badanych 12 miast.

Przy średnim poziomie KJZ w zakresie stanu środowiska naturalnego dla 12 miast równym 100, KJZ w Krakowie w tym zakresie szacujemy na poziomie 73,3.

KJZ: jakość opieki zdrowotnej

Dostępność odpowiedniej jakości usług medycznych jest jednym z czynników które w największym stopniu rzutują na ocenę warunków życia w mieście. Przy generalnych problemach, które mają w tym zakresie wszystkie miasta Polski, sytuacja poszczególnych metropolii jest bardzo zróżnicowana.

Podstawowe wskaźniki, które wybraliśmy do pomiaru KJZ w zakresie usług medycznych to liczba lekarzy przypadająca na 1000 mieszkańców, wskaźnik śmiertelności niemowląt, liczbę punktów zdobytych w rankingu przez placówki służby zdrowia na terenie miasta (ranking szpitali Centrum Monitorowania Jakości w Ochronie Zdrowia i 'Rzeczpospolitej') oraz przeciętny czas oczekiwania na wizytę u specjalisty (ginekologa).

Dostępność dobrej jakości usług medycznych w Krakowie utrzymuje się na tle innych badanych miast na stosunkowo wysokim poziomie. Liczba lekarzy na mieszkańca kształtuje się nieco powyżej średniej w 12 miastach. Miasto może się także poszczycić stosunkowo niskim wskaźnikiem śmiertelności niemowląt. Pomimo wysokiej pozycji, jaką zajmują krakowskie szpitale w rankingach, czas oczekiwania na wizytę u specjalisty należy jednak do najdłuższych w badanej grupie miast.

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, KJZ w Krakowie w zakresie opieki zdrowotnej wynosi 108,2.

Jakość Życia

KJZ: jakość edukacji

Jakość usług edukacyjnych jest często jednym z pierwszych pytań padających przy porównaniu ogólnej jakości życia w mieście. Z jednej strony dobre szkoły, do których można posłać dzieci i wysoko notowane wyższe uczelnie przyciągają nowych mieszkańców i ułatwiają decyzję o osiedleniu się – czasowo, lub na stałe (wpływa to na dostępność wysoko wykwalifikowanych pracowników). Z drugiej strony, dobra edukacja pozwala na szybszy awans cywilizacyjny i gospodarczy miasta, wpływając na sądy o perspektywach jego rozwoju.

Wskaźnikami, których używamy do pomiaru KJZ są: punkty zdobyte przez najważniejsze uczelnie miasta w rankingu wyższych uczelni (ranking 'Perspektyw'), wskaźnik zdawalności matur w roku 2014.

Pod względem wskaźnika usług edukacyjnych sytuacja w Krakowie wygląda bardzo dobrze. Pod względem łącznej ilości punktów zdobytych przez najważniejsze uczelnie miasta w rankingu wyższych uczelni Kraków zajmuje trzecie miejsce, plasując się za Warszawą i nieznacznie za Wrocławiem. Wskaźnik zdawalności matur kształtuje się na poziomie zbliżonym do średniej dla 12 badanych miast.

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, KJZ w Krakowie w zakresie jakości edukacji kształtuje się na wysokim poziomie 116,3.

KJZ: odczucie bezpieczeństwa

Poczucie bezpieczeństwa ma wiele wymiarów: ważne jest zarówno fizyczne bezpieczeństwo mieszkańców (skala przestępczości i bezpieczeństwo ruchu drogowego), ochrona przed klęskami żywiołowymi i nieszczęśliwymi wypadkami, a także poczucie bezpieczeństwa w zakresie zdrowia i możliwości znalezienia pracy.

W pomiarze KJZ w zakresie odczucia bezpieczeństwa ograniczyliśmy się do sfery bezpieczeństwa fizycznego i użyliśmy jako wskaźników: liczby odnotowanych przestępstw oraz liczby kolizji i wypadków drogowych (wszystko w odniesieniu do liczby mieszkańców) oraz liczby kamer w monitoringu miejskim na kilometr kwadratowy powierzchni miasta.

Zarówno liczba przestępstw, jak i wskaźnik wypadków drogowych przyjmuje w Krakowie wartości powyżej średniej w badanej grupie miast. Poczucia bezpieczeństwa nie zwiększa także umiarkowana liczba kamer w monitoringu miejskim na km², która w stolicy Małopolski jest niższa niż przeciętna wartość tego wskaźnika dla 12 analizowanych miast. Pomimo tych wyzwań wynik miasta nie odbiega znacząco od średniej dla 12 największych metropolii co powinno być także zachętą do podniesienia efektywności w tych obszarach – szczególnie, że Kraków jest miastem przyjmującym wielu zagranicznych gości.

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, KJZ w Krakowie w zakresie bezpieczeństwa kształtuje się na poziomie 91,5.

KJZ: uciążliwość ruchu drogowego

Uciążliwość ruchu drogowego jest nowym obszarem, wprowadzonym do pomiaru w bieżącym raporcie. Długi czas spędzany w korkach oznacza zarówno wyraźne pogorszenie jakości życia, jak realne straty gospodarcze.

W pomiarze KJZ w zakresie uciążliwości ruchu drogowego użyliśmy jako wskaźników: wskaźnika uciążliwości korków (mierzonego jako wzrost czasu potrzebnego na przejazd z centrum miasta do największych dzielnic mieszkaniowych w godzinach szczytu) oraz liczby samochodów na kilometr kwadratowy.

Na podstawie przyjętych kryteriów można wnioskować, że uciążliwość ruchu drogowego jest w Krakowie poważnym problemem. Krakowianie z powodu korków tracą najwięcej czasu w porównaniu z mieszkańcami innych miast objętych badaniem – czas przejazdu z centrum do dzielnic mieszkaniowych wydłuża się tam w godzinach szczytu o blisko 60%. Ocenę miasta dodatkowo obniża liczba samochodów na kilometr kwadratowy, która w Krakowie jest większa niż średnia dla 12 badanych ośrodków.

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, KJZ w Krakowie w zakresie uciążliwości ruchu drogowego kształtuje się na poziomie 58,0.

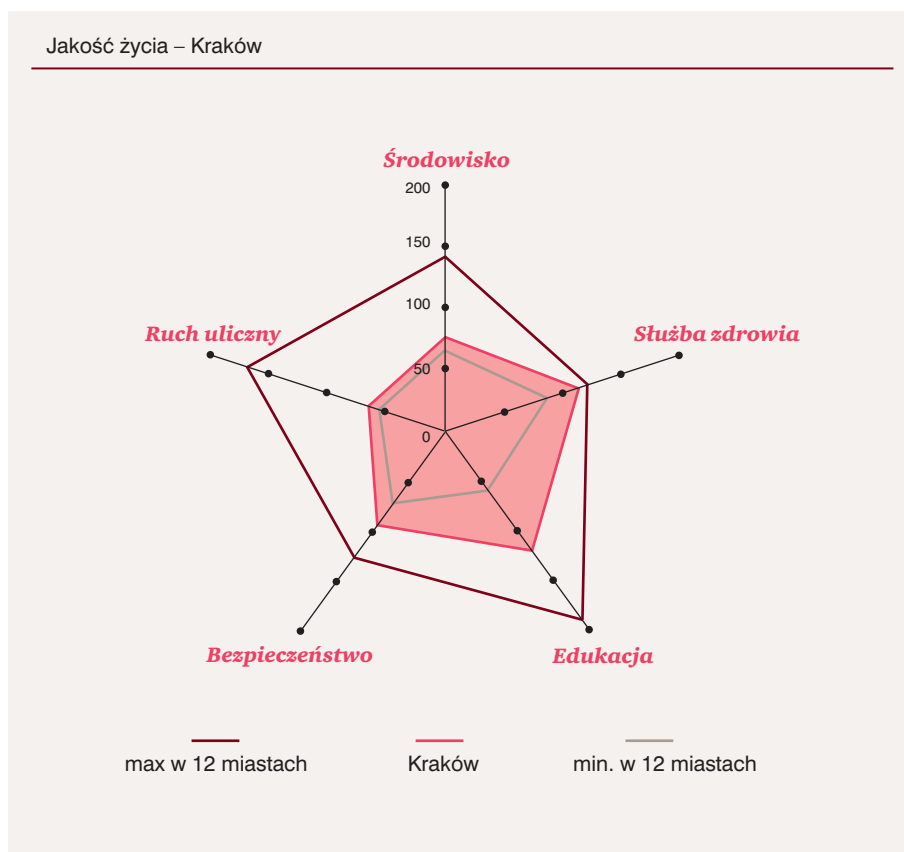
Jakość Życia – Podsumowanie

Kapitał Jakości Życia Krakowa: pomiar łączny

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, Kapitał Jakości Życia w Krakowie wynosi 89,5.

Łączna ocena Kapitału Jakości Życia w Krakowie jest zróżnicowana. Bolączką miasta jest stan środowiska naturalnego (zwłaszcza zanieczyszczenie powietrza) oraz wysoka uciążliwość ruchu drogowego, a także umiarkowane poczucie bezpieczeństwa. Poprawie poczuciu bezpieczeństwa nie pomagają trudności miasta i służb porządkowych w zapanowaniu nad częstymi i tragicznymi w skutkach incydentami z udziałem pseudokibiców. Z drugiej strony w Krakowie funkcjonuje dobrze rozwinięta służba zdrowia i znakomita edukacja. Miasto zapewnia także dostęp do wysokiej jakości uczelni.

Bez wątpienia największym wyzwaniem, z jakim musi zmierzyć się Kraków w analizowanym obszarze jest poprawa stanu środowiska naturalnego. Priorytetem władz powinno być ograniczenie tzw. niskiej emisji oraz ograniczenie ruchu kołowego w centrum miasta, który powinien być zastępowany konsekwentnie usprawnianą komunikacją miejską.

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, Kapitał Jakości Życia w Krakowie wynosi

89,5

Kapitał Kultury i Wizerunku jest miarą tego, w jaki sposób miasto jest postrzegane – zarówno przez własnych mieszkańców, jak przez osoby z zewnątrz.

Wizerunek

Dlaczego mierzymy Kapitał Kultury i Wizerunku?

We współczesnym świecie i współczesnej gospodarce, decyzje o kupnie towarów i usług podejmujemy nie tylko na podstawie ich rzeczywistych walorów, ale na podstawie naszych wyobrażeń o produkcie. Ważne jest to, co kojarzy nam się z daną marką: jej prestiż, jakość, zaufanie które do niej mamy. Z miastami jest podobnie. Obok tego, co miasto oferuje mieszkańcom i firmom, niesłychanie istotne jest to, z czym miasto się nam kojarzy, czyli jego wizerunek. Miasto o wizerunku miejsca dynamicznego, przyjaznego, interesującego, dobrego do życia, przyciągnie zarówno turystów, jak inwestorów.

Wizerunek miasta zależy od wielu czynników. Wiele znaczą obiegowe sądy i generalne wyobrażenia o mieście, które często niełatwo zmienić (zwłaszcza sądy negatywne – albo po prostu brak jakiegokolwiek rozpoznawalnego wizerunku). Ogromną rolę odgrywają także czynniki kulturowe – i to dotyczące zarówno kultury wysokiej, interesującej głównie dla elit intelektualnych, jak kultury życia codziennego, z którą spotykamy się wszyscy na każdym kroku.

Definicja Kapitału Kultury i Wizerunku (KKW)

Kapitał Kultury i Wizerunku jest miarą tego, w jaki sposób miasto jest postrzegane – zarówno przez własnych mieszkańców, jak przez osoby z zewnątrz. Przy pomiarze KKW bierzemy pod uwagę trzy cechy: generalne opinie o mieście, kulturę wysoką oraz kulturę życia codziennego.

KKW: generalny wizerunek miasta

Generalny wizerunek dotyczy zarówno ogólnej rozpoznawalności i powszechnie uznanej atrakcyjności miasta, jak postrzegania tradycyjnych walorów jego mieszkańców (np. tradycji solidności i pracowitości).

Zgodnie z naszą metodyką, podstawowe wskaźniki użyte do pomiaru KKW w zakresie generalnego wizerunku to: liczba „dobrych skojarzeń” związanych z miastem dostępna w Internecie (np. ilości stron WWW z nazwą miasta i użytym słowem „kultura”), liczba odwiedzających miasto turystów zagranicznych, ilość recenzji atrakcji turystycznych zgłaszanych w serwisie tripadvisor, obserwowana skala przedsiębiorczości.

KKW: kultura wysoka

Na wizerunek miasta w znacznej mierze składa się jego aktywność w zakresie kultury wysokiej. Choć z usług kultury wysokiej korzysta zazwyczaj stosunkowo niewielki odsetek mieszkańców i gości, to właśnie znaczące wydarzenia kulturalne najłatwiej przebijają się do opiniotwórczych mediów i kształtują obraz miasta jako miejsca interesującego, atrakcyjnego i pociągającego.

Podstawowe wskaźniki, które wybraliśmy do pomiaru KKW w zakresie kultury wysokiej, to: budżet miasta na kulturę, liczba koncertów, festiwali filmowych, teatralnych i muzyki poważnej, a także liczba uczestników największych koncertów (wszystkie wskaźniki odniesione do liczby mieszkańców).

Wizerunek Krakowa jest znakomity. Jest to najbardziej rozpoznawalne polskie miasto na świecie, głównie dzięki bogatym tradycjom historycznym i kulturalnym. Kraków jest także najczęściej odwiedzanym przez turystów zagranicznych miastem w Polsce. Popularność miasta potwierdza także liczba recenzji jego atrakcji turystycznych w portalu podróżniczym tripadvisor, która jest największa w grupie badanych miast. Stolica Małopolski jest także świetnie widoczna w Internecie – pośród zapytań o polskie miasta w internetowej wyszukiwarce Google, najwięcej dotyczy właśnie Krakowa.

Przy średnim poziomie KKW w zakresie ogólnego wizerunku dla 12 miast równym 100, KKW Krakowa szacujemy na najwyższym pośród badanych miast poziomie 268,9.

Wizerunek

Budżet Krakowa przeznaczany na kulturę należy do najwyższych w kraju (więcej w przeliczeniu na głowę mieszkańca wydaje tylko Wrocław i znacznie mniejsze Katowice). Dzięki połączeniu tradycji i stosunkowo wysokich nakładów, życie kulturalne miasta kwitnie. W mieście organizowane są liczne koncerty – zarówno masowe, z udziałem gwiazd światowego formatu i licznej publiki, jak i kameralne koncerty początkujących artystów. W Krakowie odbywają się także liczne przeglądy i festiwale filmowe, ze znakomitym Festiwalem Muzyki Filmowej na czele. Należy zauważyć, iż z perspektywy wartościowych wydarzeń kulturalnych, poczynione inwestycje w infrastrukturę (Centrum Kongresowe – ICE czy Kraków Tauron Arena) zaczynają spełniać swoją pozytywną rolę i stwarzają dodatkowe możliwości dobrze wykorzystywane przez Kraków.

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, KKW w Krakowie w zakresie kultury wysokiej wynosi 126,7.

KKW: kultura życia codziennego

Większość mieszkańców i gości miasta wyrabia sobie ogólne zdanie na jego temat na podstawie kultury życia codziennego: oferowanego wyboru restauracji, hoteli, liczby przyzwoitych kin, możliwości relaksu w parkach lub udziału w popularnych imprezach masowych.

Wskaźnikami, których używamy do pomiaru KKW w tym zakresie są: liczba uczestników imprez masowych w mieście, liczba miejsc dostępnych w kinach, liczba restauracji oraz ilość punktów przyznanych restauracjom wysokiej klasy przez przewodnik kulinarny Gault et Millau (2015), liczba miejsc na stadionach sportowych (wraz ze znajdującymi się w budowie), liczba basenów oraz powierzchnia terenów zielonych w granicach administracyjnych miasta (wszystko w przeliczeniu na liczbę mieszkańców).

W przypadku Krakowa wskaźniki kultury życia codziennego kształtują się na bardzo dobrym poziomie. Miasto może pochwalić ponadprzeciętną liczbą restauracji, a wielbiciele wykwintnej kuchni znajdą tam wiele miejsc z popularnego międzynarodowego przewodnika. Krakowianie chętnie uczestniczą w imprezach masowych (bardziej aktywni pod tym względem są jedynie mieszkańcy Wrocławia i Trójmiasta). Kraków, w przeliczeniu na mieszkańca dysponuje największą ilością basenów pływackich. Krakowskie kina oferują zbliżoną do średniej dla 12 badanych miast liczbę dostępnych miejsc siedzących. Jakość życia codziennego w Krakowie obniża relatywnie mała ilość terenów zielonych na głowę mieszkańca oraz średnia – na tle pozostałych miast – liczba miejsc na stadionach.

Dbłość o istniejące tereny zielone a nawet działania zmierzające do ich rozszerzenia powinny być bardziej widoczne i odczuwalne przez mieszkańców.

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, KKW w Krakowie osiąga w zakresie kultury życia codziennego poziom równy 123,3.

Wizerunek – Podsumowanie

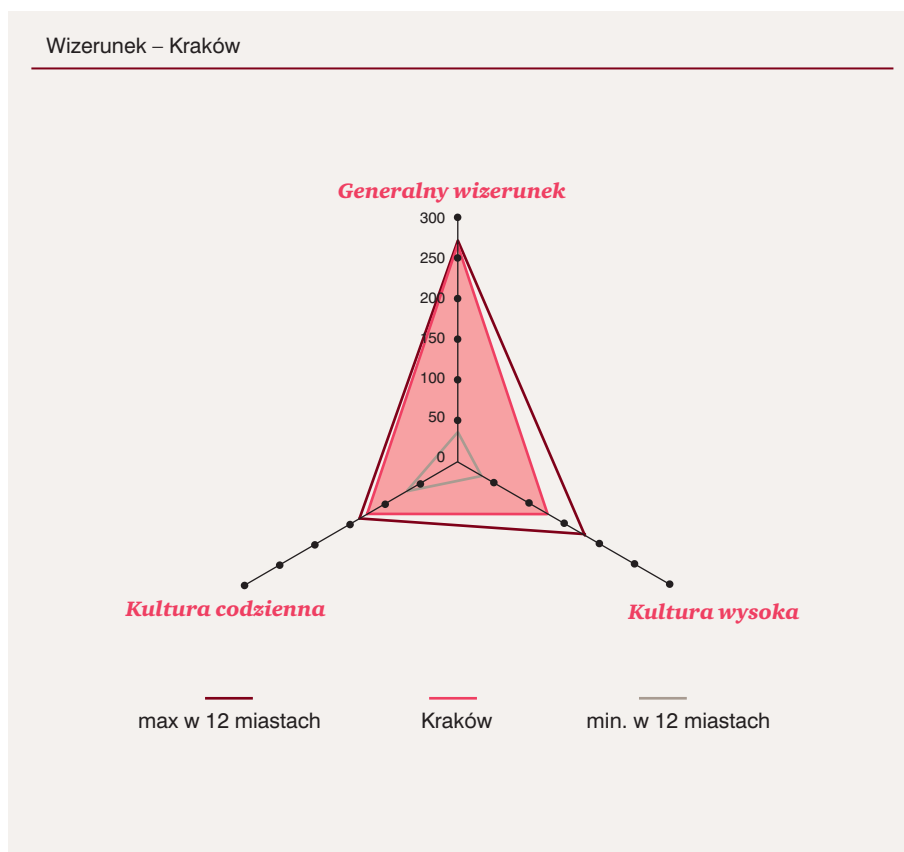
Kapitał Kultury i Wizerunku Krakowa: pomiar łączny

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, Kapitał Kultury i Wizerunku Krakowa wynosi 172,9. Jest to najwyższy poziom wśród wszystkich wielkich miast Polski.

Kraków jest najlepiej rozpoznawalnym polskim miastem na świecie, stanowi swoistą wizytówką naszego kraju. Dzięki interesującej historii, mnogości zabytków i unikalnej atmosferze jest niezwykle chętnie odwiedzany przez zagranicznych turystów. Pozytywnie należy także ocenić utworzenie na terenie Starego Miasta w Krakowie Parku Kultury, który ułatwił estetyczne uporządkowanie historycznego centrum miasta.

Stolica Małopolski pozytywnie wyróżnia się na kulturalnej mapie Polski, jest prężnym ośrodkiem koncertowym i artystycznym. Organizowane przez miasto festiwale, przy coraz intensywniejszym wykorzystaniu nowych hal i sal koncertowych, z roku na rok zyskują coraz większe uznanie publiczności i krytyków. Wiele z nich odbija się szerokim echem nie tylko w Polsce, ale i za granicą.

Kultywując bogatą historię i tradycję, Kraków coraz śміiej spogląda w stronę biznesu. Miasto jest europejskim i jednym ze światowych liderów w dziedzinie outsourcingu, a władarze Krakowa

znakomicie wykorzystują tę sytuację do napędzania turystyki biznesowej. Nowopowstałe centrum kongresowe, stale zwiększające się zaplecze biurowe i hotelowe w połączeniu z dostępem do wykwalifikowanej siły roboczej pozwalają prognozować dalszy dynamiczny rozwój miasta.

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, Kapitał Kultury i Wizerunku Krakowa wynosi

172,9

Kapitał Instytucjonalno-Demokratyczny określa funkcjonowanie instytucji zarządzających miastem: władz miejskich, administracji publicznej, służb porządkowych.

Instytucje

Dlaczego mierzymy Kapitał Instytucjonalno-Demokratyczny?

Kapitał Instytucjonalno-Demokratyczny określa funkcjonowanie instytucji zarządzających miastem: władz miejskich, administracji publicznej, służb porządkowych. Jest on również odbiciem aktywności obywatelskiej mieszkańców oraz sprawności funkcjonowania mechanizmów demokratycznych i komunikacji pomiędzy władzami i społeczeństwem.

W miastach, które dysponują wysokim Kapitałem Instytucjonalno-Demokratycznym, łatwiej jest wypracować i realizować spójną strategię rozwoju. Poddane demokratycznej kontroli władze wywiązują się lepiej ze swoich obowiązków, posiadają silniejszy mandat społeczny do zarządzania miastem, a aktywność mieszkańców wspomaga je w realizacji wspólnie ustalonych celów. W takiej sytuacji łatwiej o sukces w zakresie rozwoju gospodarczego i społecznego.

Definicja Kapitału Instytucjonalno-Demokratycznego (KID)

Na Kapitał Instytucjonalno-Demokratyczny miasta składa się zarówno jakość działania władz miasta, jak aktywność jego mieszkańców oraz dobra komunikacja na linii władze-mieszkańcy.

Pomiaru rozwoju KID dokonujemy w trzech płaszczyznach: oceny sprawności funkcjonowania instytucji miejskich (władz i administracji publicznej), ich wysiłków na rzecz wywiązania się z jednej z najważniejszych funkcji – zapewnienia mieszkańcom bezpieczeństwa, oraz aktywności instytucji pozarządowych.

KID: sprawność administracji

Ocena sprawności funkcjonowania władz i administracji ma dwojakie znaczenie. Z jednej strony, w grę wchodzi rzeczywiste oceny, bazujące na doświadczeniach mieszkańców miasta i odwiedzających je gości. Z drugiej strony, na opinie te znaczący wpływ ma sposób komunikowania się władz ze społeczeństwem: włączenie mieszkańców do procesu tworzenia strategii rozwoju oraz odpowiednie wyjaśnianie problemów i celów prowadzonych działań.

Podstawowymi wskaźnikami użytymi do pomiaru KID w zakresie sprawności instytucji miejskich są: wydatki na administrację (w relacji do liczby ludności), czas oczekiwania na wydanie decyzji o pozwoleniu na budowę (według ocen Związku Firm Deweloperskich), wskaźniki dostępności urzędów (dostosowane do potrzeb mieszkańców: godziny otwarcia urzędów, możliwość załatwienia spraw przez internet na platformie epuap), ilość hotspotów samorządowych (nowy wskaźnik w tej edycji badania), udział budżetu partycypacyjnego w wydatkach łącznych miasta (nowy wskaźnik).

Sprawność działania instytucji miejskich w Krakowie znajduje się poniżej średniej wśród wszystkich analizowanych w badaniu miast. Wydatki na administrację publiczną plasują się również poniżej średniej. Należy jednak nadmienić, że sytuacja się coraz szybciej poprawia, a w badaniach jakościowych krakowskie instytucje zajmują coraz wyższe noty – np. pierwsze miejsce w kategorii „Dostęp do informacji publicznej” w Rankingu Przejrzystości Instytucji Publicznych.

Dostępność urzędu miejskiego dla mieszkańców, podobnie jak ilość spraw, które można załatwić przez internetowy epuap kształtuje się w Krakowie na poziomie niższym od średniej, (choć liczbę spraw systematycznie wzrasta: 600 w 2011, ponad 16 000 w 2015), a udział budżetu partycypacyjnego w wydatkach łącznych miasta jest najniższy w badanej grupie miast. Kraków mimo, iż w okresie badania nie posiadał znacznej liczby hotspotów miejskich, ich liczba systematycznie się zwiększa.

Przy średnim poziomie KID w zakresie sprawności administracji dla 12 miast równym 100, KID Krakowa szacujemy na poziomie 67,9.

Instytucje

KID: nakłady na bezpieczeństwo publiczne

Ocena instytucji miejskich opiera się w dużym stopniu na ich działaniach w newralgicznym obszarze bezpieczeństwa: skali wydatków na służby odpowiedzialne za porządek i bezpieczeństwo, współpracy z mieszkańcami, umiejętności zdobycia zaufania mieszkańców do służb porządkowych. Warto zauważyć, że pozytywna ocena działań władz w tym zakresie nie musi być tożsama z wysokim poczuciem bezpieczeństwa (uwzględnionym w Kapitale Jakości Życia) – są miasta o wysokiej przestępczości, gdzie władze dokonują dużego wysiłku i miasta, gdzie mimo mniejszych nakładów na bezpieczeństwo przestępczość jest niewielka. W pomiarze KID w zakresie bezpieczeństwa użyliśmy jako wskaźników: wydatków miasta na bezpieczeństwo, liczby policjantów i strażników miejskich (wszystko w przeliczeniu na 1000 mieszkańców) oraz procentu wykrywalności sprawców przestępstw.

Biorąc pod uwagę fakt, że Kraków jest miastem o umiarkowanym odczuciu bezpieczeństwa publicznego, wynik miasta w tej kategorii należy uznać za co najwyżej przeciętny. Pomimo znaczącej liczby przyjeżdżających turystów, miasto przeznacz na wydatki związane z bezpieczeństwem kwotę zbliżoną do średniej dla 12 objętych badaniem miast. Jednak liczba policjantów i strażników miejskich wespół ze wskaźnikiem wykrywalności kształtują się poniżej średniego poziomu w 12 badanych ośrodkach.

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, KID w Krakowie w zakresie nakładów na bezpieczeństwo kształtuje się na poziomie 96,9.

KID: aktywność instytucji pozarządowych

Wysoka aktywność instytucji pozarządowych służy lepszemu funkcjonowaniu mechanizmów demokratycznych, wzmocnieniu demokratycznej kontroli działania władz, wytworzeniu stosunków partnerstwa pomiędzy mieszkańcami miasta i władzami oraz większej skali współdziałania mieszkańców przy wypracowaniu i wdrażaniu strategii rozwoju miasta.

KID w zakresie aktywności instytucji pozarządowych mierzymy poprzez analizę źródeł internetowych, pomiar ilości zarejestrowanych w mieście organizacji pozarządowych oraz odsetek głosów oddanych na ruchy miejskie w wyborach do rad miasta w roku 2014 (nowy wskaźnik w badaniu).

Poziom aktywności instytucji pozarządowych w Krakowie znajduje się powyżej średniej dla badanych 12 miast. W mieście działa wiele organizacji pozarządowych, ale są one słabiej widoczne w Internecie niż ich odpowiedniki w wielu innych miastach objętych badaniem. Zaufaniem ludności miasta cieszą się za to przedstawiciele ruchów miejskich, którzy w ostatnich wyborach samorządowych uzyskali poparcie 15% głosujących.

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, wynik Krakowa w zakresie aktywności instytucji pozarządowych obliczamy na poziomie 106,7.

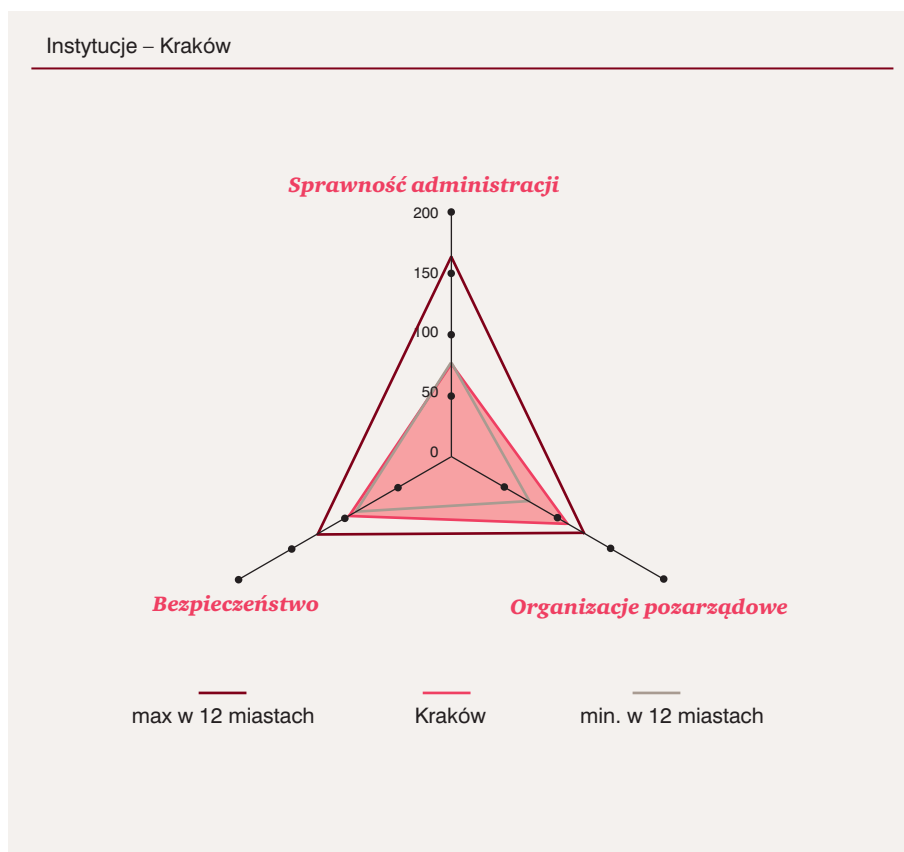
Instytucje – Podsumowanie

Kapitał Instytucjonalno-Demokratyczny Krakowa: pomiar łączny

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, Kapitał Instytucjonalno-Demokratyczny Krakowa wynosi 90,5.

Priorytetem powinno być przede wszystkim usprawnienie funkcjonowania administracji miejskiej i zwiększenie jej dostępności dla obywateli. Miasto potrzebuje inwestycji w infrastrukturę techniczną – zwiększający się dostęp do samorządowych hotspotów w połączeniu z dostępem do informacji publicznej powinien iść w parze z dynamiczną obsługą mieszkańców i sprawnym załatwianiem spraw co przełoży się na ogólny odbiór jakości instytucji w mieście.

Kraków powinien także podążać szlakiem wytyczonym przez inne miasta (Łódź, Rzeszów czy Wrocław) i przeznaczać większą pulę środków do wydatkowania w ramach budżetów partycypacyjnych. Jest to rozwiązanie nie tylko efektywne ekonomiczne, ale także pomaga kształtować w mieszkańcach poczucie współodpowiedzialności za kształt miasta, w jakim żyją.

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, Kapitał Instytucjonalno-Demokratyczny Krakowa wynosi

90,5

Posiadany Kapitał Techniczny i Infrastrukturalny rzutuje silnie na atrakcyjność miasta jako miejsca do życia i prowadzenia działalności gospodarczej.

Infrastruktura

Dlaczego mierzymy Kapitał Techniczny i Infrastrukturalny?

Szeroko rozumiana infrastruktura, którą dysponuje miasto – sprawny transport, zasoby mieszkaniowe, infrastruktura usługowa oraz niezbędne we współczesnym świecie do życia i prowadzenia działalności media (zarówno tradycyjne, jak energia czy woda, jak nowoczesne, jak internet) – stanowi niezbędny warunek sprawnego funkcjonowania metropolii.

Bez sprawnej infrastruktury wzrasta uciążliwość życia mieszkańców, gwałtownie pogarsza się wizerunek miasta oraz spada jego atrakcyjność jako miejsca lokalizowania inwestycji. Warto zauważyć, że infrastruktura to nie tylko budowle, sprzęt i instalacje – to również sprawność organizacyjna firm i spółek komunalnych, pozwalająca na pełne wykorzystanie posiadanych zasobów infrastrukturalnych. Faktyczny poziom Kapitału Technicznego i Infrastrukturalnego zależy również często od tego, na ile sprawne funkcjonują rynki usług, mediów oraz rynek mieszkaniowy. W mieście posiadającym duże zasoby mieszkaniowe, ale niesprawnie funkcjonujący rynek, wynajęcie lub zakup odpowiedniego lokum może być równie trudne, jak w mieście, w którym mieszkań po prostu brak.

Definicja Kapitału Technicznego i Infrastrukturalnego (KTI)

Posiadany Kapitał Techniczny i Infrastrukturalny rzutuje silnie na atrakcyjność miasta jako miejsca do życia i prowadzenia działalności gospodarczej. Ocena KTI opiera się zazwyczaj na rzeczywistych doświadczeniach i spostrzeżeniach mieszkańców miasta i odwiedzających je gości.

Szeroko rozpowszechnione złe oceny mogą zrujnować wizerunek metropolii, nawet jeśli w innych dziedzinach radzi sobie ona nieźle.

Pojęcie Kapitał Techniczny i Infrastruktury zawiera różne formy majątku służącego zaspokajaniu potrzeb miasta. Za najważniejsze dla potrzeb pomyślnego rozwoju uznaliśmy cztery rodzaje infrastruktury: infrastrukturę komunikacyjną, infrastrukturę energetyczną i informatyczną, infrastrukturę mieszkaniową, oraz infrastrukturę handlowo-usługową.

KTI: komunikacja

Ogólna ocena sprawności sieci komunikacyjnej w mieście wymaga wzięcia pod uwagę wielu czynników: infrastruktury drogowej, alternatywnych form ruchu drogowego, jakości funkcjonowania transportu zbiorowego oraz jakości połączeń miasta ze światem zewnętrznym.

Wybrane wskaźniki, których używamy do pomiaru KTI w zakresie komunikacji to: gęstość sieci drogowej, gęstość sieci ścieżek rowerowych i buspasów, ilość miejsc w transporcie publicznym w relacji do liczby ludności, istnienie autostradowej obwodnicy (pełnej lub częściowej), a także liczba i jakość połączeń miasta ze światem zewnętrznym: ilość bezpośrednich połączeń lotniczych i promowych (lotniska w promieniu 75 km), czas jazdy najszybszym pociągiem do 5 największych miast Polski, jakość połączeń drogowych z 5 największymi miastami Polski. Choć nie są to wszystkie wskaźniki, które można by wziąć pod uwagę, dają one pewien obraz stopnia rozwoju i jakości infrastruktury komunikacyjnej miasta.

Sytuacja Krakowa w zakresie infrastruktury transportu jest dobra. Największy wpływ na nią ma duża dostępność lotów międzynarodowych (większą ilością dysponuje jedynie warszawskie Okęcie) oraz wygodny dostęp do sieci autostrad wraz z obwodnicą miasta. Dzięki niemu czas podróży samochodem z Krakowa do 5 największych miast w Polsce należy do relatywnie szybkich i wygodnych. Kraków dysponuje także dobrymi połączeniami kolejowymi z innymi miastami w Polsce.

W mieście funkcjonuje także bardzo dobrze rozwinięta sieć buspasów, większa od średniej dla badanej grupy miast jest też liczba miejsc w transporcie publicznym. Biorąc jednak pod uwagę uciążliwość ruchu ulicznego, rozwój atrakcyjnej alternatywy dla ruchu samochodowego jakim jest transport publiczny oraz wyraźnie niedoinwestowana sieć ścieżek rowerowych powinien stanowić priorytet rozwojowy.

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, KTI w zakresie komunikacji w Krakowie wynosi 127,1.

Infrastruktura

KTI: mieszkania

Łatwość, z jaką można w mieście za rozsądną cenę wynająć lub kupić mieszkanie lub dom zależy zarówno od posiadanych przez miasto zasobów mieszkaniowych (ich ilości oraz jakości), jak od sprawności działania rynku mieszkaniowego. Im lepiej działa rynek mieszkaniowy, tym łatwiej pozyskać i utrzymać w mieście wysoko wykwalifikowanych pracowników i przyciągnąć nowych inwestorów.

Podstawowe wskaźniki, które stosujemy do pomiaru KTI w zakresie mieszkań to liczba mieszkań na 1000 mieszkańców, wskaźniki jakości zasobów mieszkaniowych (odsetek mieszkań wyposażonych w łazienkę), tempo wzrostu zasobów mieszkaniowych oraz przeciętne ceny mieszkań na rynku wtórnym.

KTI: media

Bez sprawnie i w niezawodny sposób dostarczonych mediów trudno miastu zdobyć wizerunek miejsca, w którym można wygodnie żyć, a przede wszystkim skutecznie prowadzić działalność gospodarczą. Dotyczy to zarówno mediów tradycyjnych (energia, gaz, woda), jak mediów nowoczesnych, umożliwiających rozwój innowacyjny i wykorzystujący w pełni wiedzę i umiejętności mieszkańców (telekomunikacja, internet).

Wskaźnikami, których używamy do pomiaru KTI w tym zakresie są: liczba użytkowników internetu (szacowana w oparciu o liczbę ogłoszeń lokalnych na portalu OLX), dostęp do szerokopasmowego internetu, zużycie energii przez gospodarstwa domowe (ściśle powiązane z posiadanymi przez nie zasobami dóbr trwałego użytkowania), odsetek ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej.

KTI: handel i usługi

Różnorodne usługi rynkowe, w tym zwłaszcza usługi handlowe, finansowe, hotelarskie i gastronomiczne tworzą niezbędną infrastrukturę rynkową potrzebną dla sprawnego funkcjonowania gospodarki miasta. Usługi te są zazwyczaj w wysokim stopniu wzajemnie skorelowane: miasta oferujące np. duże, nowoczesne powierzchnie handlowe oferują również wysoki poziom pozostałych usług rynkowych.

W pomiarze KTI w zakresie usług użyliśmy jako wskaźników: rozmiar nowoczesnej powierzchni handlowej, liczbę bankomatów oraz liczbę sklepów, hoteli i restauracji na 1000 mieszkańców.

Zasoby mieszkaniowe Krakowa należą do lepiej rozwiniętych w Polsce, dzięki dużej liczbie mieszkań na tysiąc mieszkańców. Głównym czynnikiem poprawy jakości jest wysoki wzrost liczby nowych mieszkań w ciągu minionych lat. Ceny mieszkań na rynku wtórnym kształtują się w Krakowie na poziomie zdecydowanie wyższym niż średnia w 12 analizowanych miastach.

Przy przeciętnym poziomie dla 12 miast równym 100, KTI w Krakowie w zakresie zasobów mieszkaniowych wynosi 107,2.

W przypadku mediów tradycyjnych wskaźnik mieszkańców korzystających z kanalizacji nie odbiega od średniej dla 12 analizowanych miast, a zużycie energii jest wyższe o blisko 25%. Dostęp do szerokopasmowego Internetu, podobnie jak ilość użytkowników globalnej sieci utrzymuje się w Krakowie na poziomie zbliżonym do średniej w 12 badanych miastach.

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, KTI w Krakowie w zakresie mediów kształtuje się na dobrym poziomie 108,3.

Infrastruktura Krakowa w zakresie handlu i usług jest dobrze rozwinięta. Kraków znajduje się w czołówce, jeśli chodzi o liczbę sklepów, hoteli i restauracji przypadającą na mieszkańca. Dostępność nowoczesnej powierzchni handlowych na głowę mieszkańca kształtuje się jednak na niższym poziomie niż średnia w analizowanych 12 miastach.

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, KTI Krakowa w zakresie handlu i usług kształtuje się na najwyższym wśród badanych miast poziomie 100,8.

Infrastruktura – Podsumowanie

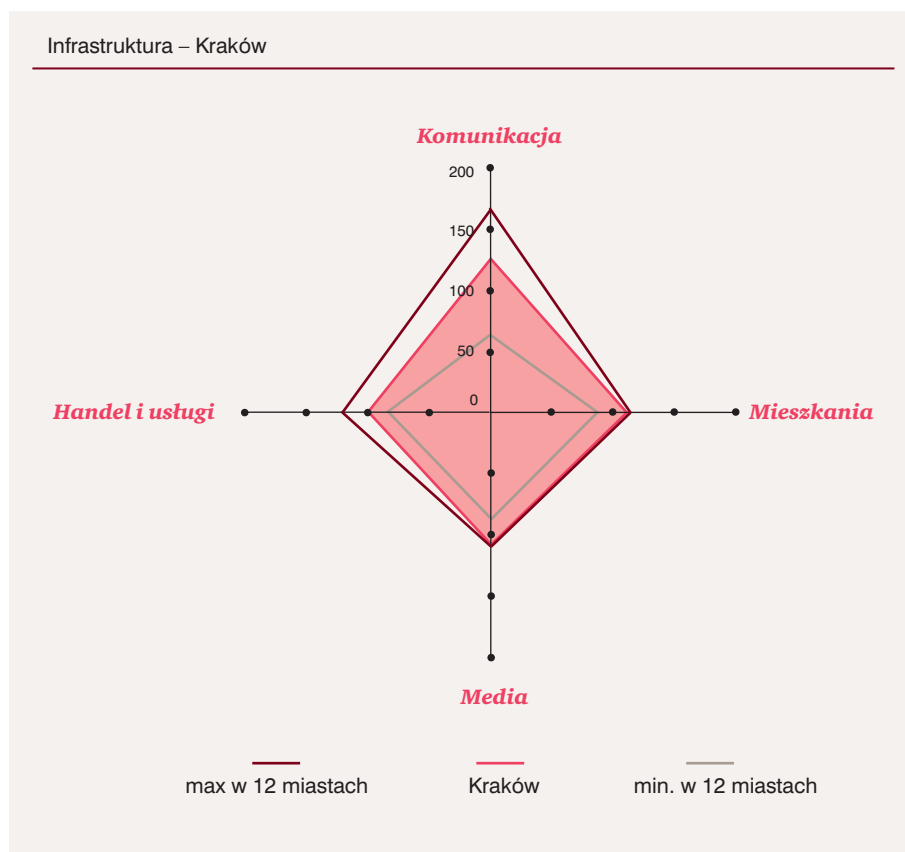
Kapitał Techniczny i Infrastrukturalny Krakowa: pomiar łączny

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, Kapitał Techniczny i Infrastrukturalny Krakowa wynosi 110,9.

Kapitał Techniczny i Infrastrukturalny prezentuje się w Krakowie dobrze na tle innych miast, ale z pewnością nie jest wystarczający dla rozwiązania wielu problemów mieszkańców. Miasto jest dobrze skomunikowane z pozostałą częścią kraju, głównie za sprawą przebiegającej w pobliżu miasta autostrady A4, stale modernizowanej sieci kolejowej (CMK, linii E30 w kierunku wschód-zachód) oraz lotniska w Balicach, dysponującego szerokim wachlarzem połączeń międzynarodowych. Wyzwaniem jest jednak rozwój infrastruktury i polityki transportowej, która prowadziłaby do zmniejszenia uciążliwości ruchu.

Szczególnie wysokie wskaźniki miasto odnotowuje w zakresie dynamiki wzrostu liczby mieszkań. Mieszkańcy mają także łatwość w dostępie do sklepów – zarówno wielkopowierzchniowych galerii handlowych jak i lokalnych sklepików. Zaplecze restauracyjno-hotelowe Krakowa również zasługuje na uznanie.

Priorytetami dla miasta powinna być dalsza przebudowa istniejącego układu drogowego i inwestycje w transport publiczny.

Kraków zasługuje także na bardziej rozległą sieć dróg rowerowych niż obecnie. Impulsem do jej rozbudowy może okazać się w równym stopniu zmiana stylu życia mieszkańców na bardziej aktywny, jaki również nowo otwarta w Krakowie sieć wypożyczalni miejskich rowerów KRK Bike.

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, Kapitał Techniczny i Infrastrukturalny Krakowa wynosi

110,9

Kapitał Źródeł Finansowania należy rozumieć jako zdolność miasta do sfinansowania projektów niezbędnych do rozwoju.

Finanse

Dlaczego mierzymy Kapitał Źródeł Finansowania?

Przez Kapitał Źródeł Finansowania (KZF) rozumiemy zdolność miasta do znalezienia środków niezbędnych do sfinansowania własnego rozwoju. Środki te mogą pochodzić z różnych źródeł: mogą to być dochody podatkowe, subwencje od rządu, fundusze unijne, dochody z emisji obligacji lub zaciągniętych kredytów. Mogą to wreszcie także być te pieniądze sektora prywatnego, które udało się wykorzystać dla sfinansowania przedsięwzięć niezbędnych z punktu widzenia rozwoju miasta.

Współczesne miasto potrzebuje dla pomyślnego rozwoju inwestycji, zapewniających sprawne funkcjonowanie infrastruktury, pożądaną jakość życia, dobre działanie instytucji publicznych. Nie wystarczy mieć dobrą strategię rozwoju – trzeba także umieć znaleźć środki niezbędne dla realizacji celów. Miasto o dużym KZF to miasto, które potrafi z jednej strony znaleźć potrzebne finansowanie, z drugiej zaś sięgnąć do różnych źródeł pochodzenia środków, tak by osiągnąć najlepsze efekty przy jak najmniejszych kosztach pozyskania kapitału.

Definicja Kapitału Źródeł Finansowania (KZF)

Kapitał Źródeł Finansowania należy rozumieć jako zdolność miasta do sfinansowania projektów niezbędnych do rozwoju. Dobrze rozwinięty KZF oznacza, że miasto jest w stanie zdobyć odpowiednio duże fundusze na ten cel, a jednocześnie umiejętnie zróżnicować źródła ich pochodzenia.

Przy pomiarze KZF analizujemy cztery obszary: bazę podatkową (wielkość PKB wytwarzanego w mieście), finansowanie budżetowe, środki pochodzące z rynku finansowego (pożyczki) oraz fundusze europejskie. Zwracamy jednocześnie uwagę na to, że na dłuższą metę polskie miasta powinny starać się szerzej angażować środki sektora prywatnego, przede wszystkim w drodze przedsięwzięć publiczno-prywatnych.

KZF: baza dochodowa

Zasadniczą bazę dochodową miasta stanowią środki osiągnięte przez jego mieszkańców. Oczywiście dochody te mogą być obciążone podatkami lokalnymi w różnym stopniu, zależnie od przyjętej polityki. Generalnie jednak, im wyższa aktywność gospodarcza miasta, tym większe obecne i przyszłe dochody budżetu miasta, pozwalające na sfinansowanie różnorodnych potrzeb.

Pomiaru KZF w zakresie bazy dochodowej dokonujemy w oparciu o poziom PKB na głowę mieszkańca.

W roku 2012 PKB na głowę mieszkańca Krakowa wyniósł 155% PKB per capita Polski i kształtował się na poziomie powyżej średniego PKB na głowę mieszkańca w badanych miastach.

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, KZF Krakowa w zakresie bazy dochodowej szacujemy na poziomie 104,7.

Finanse

KZF: finansowanie budżetowe

Finansowanie budżetowe to fundusze, które miasto posiada we własnym budżecie (jest to suma środków własnych i dotacji oraz subwencji otrzymywanych przez miasto z budżetu państwa). Główną korzyścią z budżetowego finansowania rozwoju jest to, że nie pociąga to za sobą wzrostu zadłużenia miasta. Są jednak również zjawiska niekorzystne: środki budżetowe są zawsze ograniczone, a na dłuższą metę wygospodarowanie sporych środków własnych jest możliwe tylko poprzez stosowanie – tam gdzie się tylko da – wysokich opłat i podatków lokalnych. A to z kolei może niekorzystnie oddziaływać na klimat prowadzenia działalności gospodarczej w mieście.

Zgodnie z zastosowaną metodyką, na pełny obraz KZF w zakresie finansowania budżetowego składają się łączne dochody budżetu miasta (zawierające dotacje uzyskane z budżetu państwa), dochody własne (w obu przypadkach w przeliczeniu na głowę mieszkańca) oraz udział wydatków inwestycyjnych w budżecie miasta.

Finansowanie budżetowe rozwoju miasta wygląda w Krakowie średnio. Poniżej przeciętnego poziomu kształtowały się w Krakowie dochody łączne, powyżej dochody własne miasta (w przeliczeniu na głowę mieszkańca). Udział inwestycji w wydatkach miasta wyniósł 13,7%, co jest poziomem poniżej średniej dla objętych badaniami miastach.

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, KZF Krakowa w zakresie finansowania budżetowego szacujemy na poziomie 88,9.

KZF: finansowanie rynkowe

Środki pochodzące z rynku finansowego można pozyskać np. biorąc kredyt z banku lub emitując obligacje komunalne. Korzyścią z finansowania rozwoju za pomocą środków pochodzących z rynku finansowego jest możliwość zrealizowania inwestycji, na które nie starczyłoby środków w budżecie. Zjawiskiem niekorzystnym jest zadłużanie się miasta.

Pomiar KZF w zakresie finansowania rynkowego obejmuje: relację kosztów obsługi długu do dochodów własnych miasta oraz przyznany miastu rating kredytowy.

Sytuacja Krakowa w zakresie finansowania rynkowego wygląda dość dobrze. Kraków dysponuje wysokim ratingiem na poziomie A- wystawionym przez agencję S&P, co oznacza, że zadłużenie nie stanowi problemu z punktu widzenia zdolności miasta do spłaty zobowiązań. Wydatki na obsługę zadłużenia są natomiast wyższe od średniej.

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, KZF Krakowa w zakresie finansowania rynkowego szacujemy na niskim poziomie 98,5.

KZF: fundusze europejskie

Dzięki członkostwu Polski w Unii Europejskiej, miasta mogą korzystać ze środków rozwojowych dostępnych w ramach funduszy strukturalnych. Są to bezzwrotne dotacje, pokrywające znaczną część kosztów inwestycji służących rozwojowi regionalnemu i poprawie jakości życia mieszkańców. Wykorzystanie tych środków jest dla miasta bardzo korzystne (problemem może być jedynie znalezienie środków na sfinansowanie „wkładu własnego” do projektu).

Pomiar KZF w zakresie funduszy europejskich opiera się na łącznej sumie pozyskanych przez miasto środków z funduszy europejskich, w przeliczeniu na głowę mieszkańca.

Ilość środków pozyskanych przez Kraków z funduszy europejskich na mieszkańca należy uznać za niewystarczającą przy tym potencjale. Stolica Małopolski w tej kategorii odnotowała jeden ze słabszych wyników w porównaniu do średniej dla 12 objętych badaniami miast.

Przy średnim poziomie KZF w zakresie funduszy europejskich dla 12 miast równym 100, w Krakowie szacujemy na poziomie 75,2.

Finanse – Podsumowanie

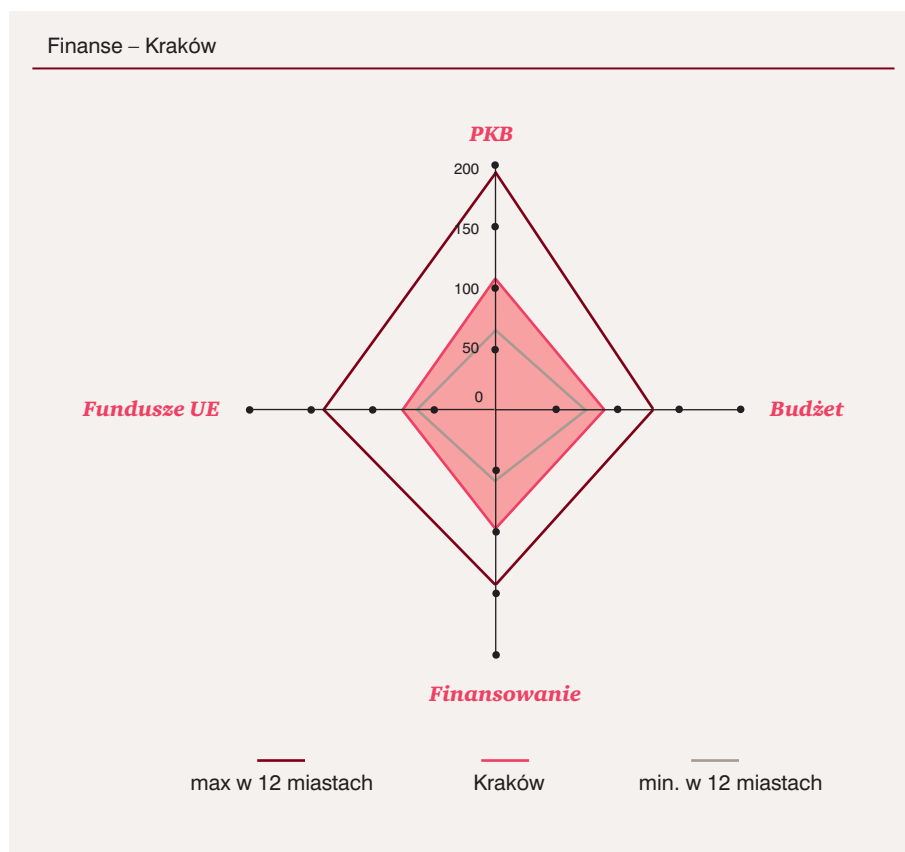
Kapitał Źródeł Finansowania Krakowa: pomiar łączny

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, Kapitał Źródeł Finansowania w Krakowie wynosi 94,8.

Łączna ocena KZF jest w przypadku Krakowa jest stosunkowo niska. Główny wpływ na ten wynik mają przeciętnie niższe, niż średnia dla 12 badanych miast dochody łącznie na mieszkańca oraz niski pośród badanych miast udział wydatków inwestycyjnych w ogólnych wydatkach miasta.

Relacja dochodów własnych Krakowa do kosztów obsługi długu jest wyższa niż pozostałych miast ujętych w badaniu. Ma to związek ze stanem finansów miasta – Kraków należy do najbardziej zadłużonych miast w Polsce. Pomimo tego rating kredytowy miasta kształtuje się na dobrym poziomie.

Wyzwaniem, szczególnie z punktu widzenia kasy miasta będzie bardziej skuteczne pozyskiwanie środków unijnych w ramach nowej perspektywy finansowej UE. Ambitne plany inwestycyjne Krakowa na najbliższe lata mogą wymagać także rozważenia i szerszego zastosowania przez władze miasta alternatywnych form finansowania – partnerstwa publiczno-prywatnego czy robót koncesjonowanych. Istotne jest także stałe zwiększanie wpływów budżetowych miasta dzięki promocji przedsiębiorczości i przyciąganiu nowych inwestorów.

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, Kapitał Źródeł Finansowania w Krakowie wynosi

94,8

Kapitał Atrakcyjności Inwestycyjnej mierzymy przede wszystkim analizując sukcesy miasta w przyciąganiu inwestorów – zarówno zagranicznych, jak krajowych.

Inwestycje

Dlaczego mierzymy Kapitał Atrakcyjności Inwestycyjnej?

Kapitał Atrakcyjności Inwestycyjnej rozumiany jest przede wszystkim jako wykazana w przeszłości zdolność do przyciągania do miasta inwestorów, stanowiąca odbicie generalnych wyobrażeń o atrakcyjności miasta jako miejsca lokalizacji działalności gospodarczej. Kapitał ten nie jest zawsze ściśle powiązany z rzeczywistymi mocnymi i słabymi stronami miasta: zdarza się, że miasta oferujące bardzo dobre warunki są przez inwestorów nagminnie pomijane, podczas gdy inne, oferujące warunki znacznie gorsze, znajdują się na liście miejsc, w których inwestycji dokonuje się najchętniej. Miasto, które nie jest dobrze postrzegane jako miejsce lokowania inwestycji, wszelkimi sposobami powinno dążyć do zmiany tego stanu rzeczy.

Często zdarza się, że zachowanie inwestorów miewa charakter nie do końca racjonalny: kolejne przedsięwzięcia lokują się tam, gdzie ulokowały się poprzednie, choćby nawet warunki oferowane przez inne miasta były lepsze. Zdarza się również, że o lokalizacji inwestycji decydują czynniki subiektywne i drugorzędne: łatwość dotarcia do miasta dla podróżnych biznesowych, sposób potraktowania ich przez lokalną administrację, pierwsze wrażenia z pobytu. Nie zmienia to faktu, że Kapitał Atrakcyjności Inwestycyjnej ma kluczowe znaczenie dla przyszłego rozwoju miasta.

Definicja Kapitału Atrakcyjności Inwestycyjnej (KAI)

Posiadany Kapitał Atrakcyjności Inwestycyjnej rzutuje silnie na szanse rozwojowe miasta. Choć formułowane przez biznes oceny atrakcyjności inwestycyjnej nie zawsze są do końca usprawiedliwione, miasto nie ma innego wyboru jak tylko cierpliwie i skutecznie promować swój wizerunek wśród inwestorów.

Kapitał Atrakcyjności Inwestycyjnej mierzymy przede wszystkim analizując sukcesy miasta w przyciąganiu inwestorów – zarówno zagranicznych, jak krajowych. Zwracamy jednak również uwagę na warunki inwestowania, a więc czynniki, które mogą przyczyniać się do utrwalenia wizerunku miasta jako dobrej lokalizacji.

KAI: atrakcyjność dla inwestorów zagranicznych

Ocena stopnia postrzegania atrakcyjności inwestycyjnej miasta przez firmy zagraniczne bazuje na analizie dokonanych inwestycji oraz na danych o dostępności wykwalifikowanych pracowników.

Wskaźnikami wybranymi do pomiaru KAI w zakresie inwestycji zagranicznych są: liczba dużych inwestorów zagranicznych w mieście, dostępna nowoczesna powierzchnia biurowa oraz liczba absolwentów kierunków technicznych i nauk ścisłych, którzy w ciągu 4 lat opuścili uczelnie zlokalizowane w mieście lub w jego pobliżu (dystans do 50 km) – wszystkie wskaźniki w odniesieniu do liczby mieszkańców.

Sytuacja Krakowa w zakresie atrakcyjności dla inwestorów zagranicznych jest bardzo dobra. Na korzyść Krakowa przemawia duża baza absolwentów kierunków ścisłych i technicznych, wyjątkowo cenionych w dzisiejszych czasach przez inwestorów oraz dostęp do nowoczesnej powierzchni biurowej w mieście.

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, KAI w zakresie atrakcyjności dla inwestorów zagranicznych wynosi w Krakowie 120,7.

Inwestycje

KAI: ogólna atrakcyjność inwestycyjna

Firmy krajowe dysponują zazwyczaj większą wiedzą na temat rzeczywistych mocnych i słabych stron poszczególnych miast jako miejsca lokalizacji inwestycji od firm zagranicznych, więc ich decyzje mogą bazować na bardziej racjonalnych przesłankach. W analizie bierzemy pod uwagę przede wszystkim duże firmy krajowe, które często – w dłuższym horyzoncie czasowym – mogą mieć sporą swobodę w wyborze miejsca inwestowania. Kolejnym uwzględnionym przy pomiarze zjawiskiem jest rozwój firm innowacyjnych.

Podstawowe wskaźniki, które stosujemy do pomiaru KAI w tym zakresie to łączna wielkość nakładów inwestycyjnych przedsiębiorstw w przeliczeniu na liczbę mieszkańców, relacja nakładów inwestycyjnych do majątku trwałego przedsiębiorstw, liczba zlokalizowanych w mieście firm innowacyjnych (wg rankingów Kamerton Innowacyjności i Orły Rzeczypospolitej), ilość projektów finansowanych z programu Innowacyjna Gospodarka (wszystkie wskaźniki odniesione do liczby ludności) oraz poziom płac (stosunkowo niski poziom płac powinien być zachętą dla inwestorów).

Ogólna atrakcyjność inwestycyjna Krakowa kształtuje się na dobrym poziomie. Nakłady inwestycyjne na głowę mieszkańca są nieznacznie niższe od średnio obserwowanych w 12 miastach. Stosunkowo wysokie są natomiast wskaźniki innowacyjności: obecność firm z Krakowa w rankingach innowacyjności oraz projekty finansowane z unijnego programu Innowacyjna Gospodarka. Kraków jest także atrakcyjny z punktu widzenia poziomu płac, które kształtują się w mieście nieznacznie powyżej średniej dla badanej grupy miast. Należy do tego dodać coraz wyższe wyniki światowe Krakowa jako siedziby Centrów Usług Wspólnych, które w połączeniu z wykształceniem oraz znajomością języków intensywnie podnoszą atrakcyjność inwestycyjną miasta na świecie.

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, KAI Krakowa w zakresie atrakcyjności dla firm krajowych wynosi 101,2

KAI: warunki inwestowania

W kształtowaniu KAI obserwacje dotyczące warunków inwestowania i prowadzenia biznesu w mieście mogą być czasem ważniejsze od bardziej fundamentalnych atutów miasta, związanych np. z kapitałem ludzkim lub infrastrukturą. W analizie uwzględniamy więc także te czynniki, które mogą z miejsca zachęcić lub zniechęcić przedstawicieli firm, zwłaszcza zagranicznych, do dokonania inwestycji.

Wskaźnikami użytymi do pomiaru KAI w tym zakresie są: procent powierzchni miasta objęty planami zagospodarowania przestrzennego, liczba szkół językowych (aproxymująca znajomość języków obcych przez mieszkańców) oraz liczba miejsc w salach konferencyjnych w hotelach (w relacji do liczby mieszkańców miasta).

Warunki inwestowania w Krakowie należą do najlepszych w Polsce. Blisko połowa terenów miasta objętych jest planem zagospodarowania przestrzennego. Baza hotelowa i konferencyjna miasta również wygląda bardzo dobrze. Duża liczba szkół językowych sugeruje, że mieszkańcy Krakowa posługują się językami obcymi.

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, KAI Krakowa w zakresie warunków inwestowania kształtuje się na poziomie 127,5.

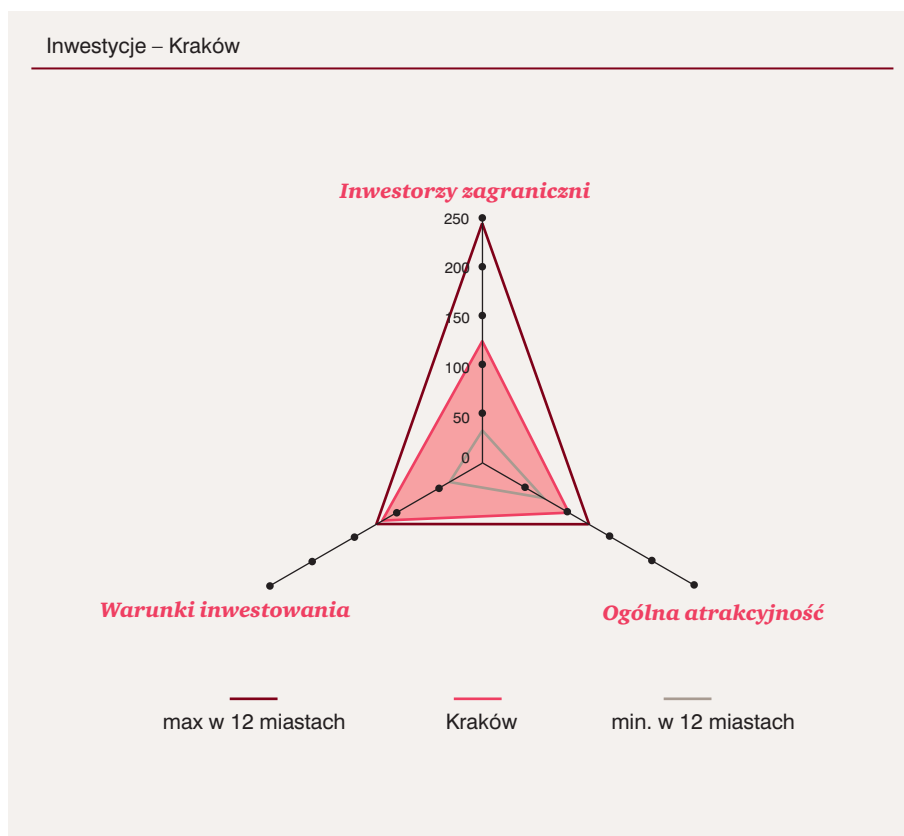
Inwestycje – Podsumowanie

Kapitał Atrakcyjności Inwestycyjnej Krakowa: pomiar łączny

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, Kapitał Atrakcyjności Inwestycyjnej Krakowa wynosi 117,5.

Łączna ocena Kapitału Atrakcyjności Inwestycyjnej Krakowa jest bardzo pozytywna. Na końcowy wynik największy wpływ ma zwłaszcza dostępność absolwentów kierunków ścisłych i technicznych. Objęcie znaczącej powierzchni miasta planem zagospodarowania przestrzennego w połączeniu ze stale zwiększającą się liczbą hoteli i sal konferencyjnych powinny w najbliższych latach przełożyć się na zwiększenie dynamiki inwestycji zagranicznych w Krakowie.

Władze miasta powinny zintensyfikować wysiłki, aby sukces wizerunkowy – jaki niewątpliwie osiągnął Kraków – oraz potencjał w zakresie ilości studentów i jakości edukacji, był lepiej wykorzystany w sferze biznesowej. Miasto wciąż dysponuje nie w pełni wykorzystanym potencjałem inwestycyjnym. To potencjalnie duża szansa rozwojowa dla miasta.

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, Kapitał Atrakcyjności Inwestycyjnej Krakowa wynosi

117,5

Biura w Polsce

Gdańsk

Al. Grunwaldzka 472
80-309 Gdańsk
Tel.: +48 58 552 9000
Fax: +48 58 552 9090

Katowice

ul. Ściegiennego 3
40-001 Katowice
Tel.: +48 32 604 0200
Fax: +48 32 604 0300

Kraków

Centrum Biurowe Lubicz
ul. Lubicz 23a
31-503 Kraków
Tel.: +48 12 433 3500
Fax: +48 12 433 3501

Poznań

Plac Andersa 7
61-894 Poznań
Tel.: +48 61 850 5100
Fax: +48 61 850 5109

Warszawa

Al. Armii Ludowej 14
00-638 Warszawa
pwcpoland@pl.pwc.com
Tel.: +48 22 523 4000
Fax: +48 22 508 4040

Wrocław

Renaissance Business Centre
ul. Świętego Mikołaja 7
50-125 Wrocław
Tel.: +48 71 356 1170
Fax: +48 71 356 1174

Łódź

Green Horizon
ul. Pomorska 106
91-402 Łódź
Tel.: +48 42 664 3300

Rzeszów

ul. Warszawska 18b/84
35-205 Rzeszów
Tel.: +48 502 184 205